Агуулга

Монгол улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал 3

I. Нийгмийн үзүүлэлт 6

1. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд 6
2. Нийгмийн даатгал, халамж 7
3. Эрүүл мэнд 8
4. Гэмт хэрэг 10

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт.......................................12

1. Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 12
2. Үнэ 13
2. Мөнгө, зээл, үнэт цаас 17
3. Улсын нэгдсэн төсөв..21
4. Гадаад худалдаа 22

III. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээ 25

1. Мал аж ахуй 25
2. Аж үйлдвэр 27
3. Дотоод худалдаа 28
4. Тээвэр 29
5. Нийтийн хоол, зочид буудал 30

IV. Бусад 32

1. Цаг уур, агаарын бохирдолт 32

V. Хавсралт хүснэгтүүд 34

VII. Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм 56

Ерөнхий тэмдэглэл

I.Үгийн товчлол:

I.1 Аймаг, нийслэл

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГО	Говь-Алтай
ДО	Дорноговь
ДД	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
ДА	Дархан-Уул
УБ	Улаанбаатар
ОР	Орхон
ГС	Говьсүмбэр

I.2 Бусад

ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ААНБ	Аж ахуйн нэгж, байгууллага

II. Дараах тэмдэглэлийг ашиглав:

...	**мэдээлэл байхгүй**
0.0	**маш бага тоо**
-	**гүйцэтгэл байхгүй.**

Монгол Улсын нийгэм, эдийн засгийн байдал

(2013 оны эхний 4 сарын байдлаар)

I. Нийгмийн үзүүлэлт

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард 25559 эх амаржиж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1664 эх буюу 7.0 хувь, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 25685 болж, 1671 хүүхэд буюу 7.0 хувиар өслөө.

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард нэг хүртэлх насандаа 399 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14 хүүхэд буюу 3.6 хувь, 1-5 хүртэлх насны 87 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10 хүүхэд буюу 13.0 хувиар өссөн байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 37.6 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.3 мян.хүн буюу 30.3 хувиар буурчээ.

Нийгмийн даатгалд 2013 оны эхний 4 сард 576.9 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 370.6 мянга буюу 64.2 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 206.3 мянга буюу 35.8 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 48.5 мянга буюу 9.2 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 35.8 мянга буюу 10.7 хувь, төсөвт байгууллагынх 12.6 мянга буюу 6.5 хувиар нэмэгджээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2013 оны эхний 4 сард 54.5 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 698 хүн буюу 1.3 хувиар өсч, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 11.7 тэрбум төг буюу 86.5 хувиар нэмэгджээ.

“Хүний хөгжил” сангаас 2013 оны эхний 4 сард 18 хүртэлх насны 893.8 мянган хүүхдэд 72.4 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 4.4 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.2 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

Халдварт өвчнөөр 2013 оны эхний 4 сард 14457 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 860 хүн буюу 5.6 хувиар буурлаа.

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард 8378 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 706 хэрэг буюу 9.2 хувиар өсчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (481), хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг (302) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Гэмт хэргийн улмаас 2851 хүн гэмтэж, 368 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 143 буюу 5.3 хувиар нэмэгдэж, нас барсан хүний тоо 26 буюу 6.6 хувиар буурсан байна.

II.Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

Үйлдвэрлэлийн аргаар тооцсон ДНБ-ий хэмжээ 2013 оны эхний улиралд оны үнээр 2893.8 тэрбум төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 1058.6 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс оны үнээр 16.3 хувь, зэрэгцүүлэх үнээр 7.2 хувиар өслөө.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮҮИ) 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувь, оны эхнээс 4.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.4 хувиар өслөө. Ерөнхий индекс өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн дүн 2.7 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 6.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 7197.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 96.2 тэрбум төг буюу 1.3 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 834.6 тэрбум төг буюу 13.1 хувиар өсчээ.

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 759.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 72.1 тэрбум төг буюу 10.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 50.9 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар өсчээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 7764.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 380.4 тэрбум төг буюу 5.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1828.0 тэрбум төг буюу 30.8 хувиар өсчээ.

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 110.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 11.0 тэрбум төг буюу 11.0 хувь өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 39.7 тэрбум төг буюу 55.8 хувиар өсчээ.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 310.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 1.9 тэрбум төг буюу 0.6 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.1 тэрбум төг буюу 1.9 хувиар буурсан байна.

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний 4 сард 10.3 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 18.5 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 4 сард 1589.4 тэрбум төг, зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 1453.4 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 136.0 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 1589.2 тэрбум төг, урсгал зардал 1349.1 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 240.1 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Татварын нийт орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 122.2 тэрбум төг буюу 9.4 хувиар нэмэгдэхэд бусад татварын орлого 48.5 тэрбум төг буюу 21.5 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 7.0 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар буурсан хэдий ч нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 70.4 тэрбум төг буюу 37.2 хувь, орлогын албан татварын орлого 52.8 тэрбум төг буюу 17.1 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 50.3 тэрбум төг буюу 10.6 хувь өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Татварын бус орлого өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.2 тэрбум төг буюу 3.8 хувиар нэмэгдэхэд төсөвт газрын өөрийн орлого 13.8 тэрбум төг буюу 16.2 хувь, хувьцааны ногдол ашгийн орлого 6.4 тэрбум төг буюу 62.9 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 5.7 тэрбум төг буюу 31.0 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 25.4 тэрбум төг буюу 2.5 дахин, хүү, торгуулийн орлого 5.1 тэрбум төг буюу 34.1 хувь өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 4 сард 1453.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 60.4 тэрбум төг буюу 4.0 хувиар буурахад бараа, үйлчилгээний зардал 138.8 тэрбум төг буюу 25.8 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөр 4.4 тэрбум төг буюу 18.1 хувиар өссөн хэдий ч хөрөнгийн зардал 151.5 тэрбум төг буюу 59.3 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 26.1 тэрбум төг, татаас ба шилжүүлгийн зардал 25.9 тэрбум төг буюу 3.9 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.

Монгол Улс 2013 оны эхний 4 сард дэлхийн 108 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2953.3 сая ам.долл, үүнээс экспорт 1212.5 сая ам.долл, импорт 1740.8 сая ам.долларт хүрчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 4 сард 528.3 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 269.0 сая ам.долл буюу 33.7 хувиар буурчээ.

Нийт бараа эргэлтийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 410.6 сая ам.долл буюу 12.2 хувь, үүнээс импортын хэмжээ 339.8 сая ам.долл буюу 16.3 хувь, экспортын хэмжээ 70.8 сая ам.долл буюу 5.5 хувиар буурчээ.

Экспортын 97.2 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто ба агаарын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна.

III.Эдийн засгийн салбарын үзүүлэлт

Том малын зүй бус хорогдол 2013 оны эхний 4 сард улсын хэмжээнд 344.1 мян. толгойд хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 149.3 мян.толгой буюу 76.6 хувиар өссөн байна. Том малын зүй бус хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 15.7 мянга, үхэр 40.0 мянга, тэмээ 0.4 мянга, хонь 131.1 мянга, ямаа 156.8 мянга байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 2013 оны эхний 4 сард 682.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.7 тэрбум төг буюу 3.0 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын газрын тос, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 24.2 хувиас 2.2 дахин, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын металл цувимал, сүлжмэл эдлэл, талх, жүүс, металл бэлдэц, шингэн сүү, амтат ус,

ундаа, самнасан ноолуур, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, нарийн боов, нэхий дээл, вакум цонх, хаалга, хэвлэмэл хуванцар карт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 0.1 хувиас 8.0 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврээр 2013 оны эхний 4 сард 6346.1 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 1213.1 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 274.5 мян.т буюу 4.1 хувь, зорчигчдын тоо 51.4 мян.хүн буюу 4.1 хувиар буурчээ.

Агаарын тээврээр 2013 оны эхний 4 сард 1151.7 т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 217.2 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 28.2 т буюу 2.4 хувиар буурч, зорчигчдын тоо 17.5 мян.хүн буюу 8.8 хувиар өсчээ. Агаарын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 4 сард 59.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.7 тэрбум төг буюу 8.6 хувиар өслөө.

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 4 дүгээр сард Өвөрхангай аймгийн Хархорин суманд (25.1 мм) унасан байна. Энэ оны 4 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Шинэжинст суманд хамгийн их температур 31.0 хэм, Налайх дүүргийн Тэрэлж тосгонд хамгийн бага температур -29.0 хэм байлаа. Салхины хурд Дорноговь аймгийн Сайншанд суманд 27 м/с хүрчээ.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 4 дүгээр сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн зам орчимд 30 удаа, 13-р хороолол орчимд 29 удаа, 32-ын тойрог орчимд 4 удаа, Хархорин захын орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 5 удаа, 1-р хороолол орчимд 2 удаа, Баруун дөрвөн зам, 13-р хороолол орчимд тус бүр 1 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн зам орчимд 27 удаа, 32-ын тойрог орчимд 25 удаа, Хархорин захын орчимд 19 удаа,13-р хороолол орчимд 15 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн зам орчимд 6 удаа, 13-р хороолол орчимд 1 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давжээ.

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний 4 сард 1555 удаа гарсны улмаас 45 хүн амь насаа алдаж, 231.6 мян.толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 4 сард объектын түймэр 1426 удаа, ой, хээрийн түймэр 35 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 30 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 22 удаа, үерийн аюулт үзэгдэл, гол, нуурын усанд хүн унасан осол тус бүр 9 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага, бичил уурхайн нурангины осол тус бүр 5 удаа, хүчтэй салхи шуурга, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол тус бүр 3 удаа, үхрийн хорт салст халуурал өвчин, сум галт хэрэгслийн осол тус бүр 2 удаа, зуд, малын халдварт маеди весна өвчин, боом, малын гоц халдварт цэцэг өвчин тус бүр 1 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас объектын түймэрт 5.5 тэрбум төг, хүчтэй салхи шуурганд 420.1 сая төг, ой, хээрийн түймэрт 19.5 сая төг, мал, амьтны халдварт галзуу өвчинд 12.5 сая төг, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осолд 3.2 сая төгрөгийн хохирол иргэн, байгууллагад учирсан байна.

I. Нийгмийн үзүүлэлт

I.1 Бүртгэлтэй ажилгүй иргэн

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 37.6 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.3 мян.хүн буюу 30.3 хувиар буурч, 2013 оны 3 дугаар сарынхаас 2.4 мян.хүн буюу 6.9 хувиар нэмэгдсэн байна. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 19.6 мянга буюу 52.1 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 пунктээр өсчээ. Аймаг, нийслэлийн хөдөлмөрийн хэлтэст 2013 оны эхний 4 сард ажилгүй 28.4 мян.иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 11.6 мян. иргэн ажилд зуучлагдан орж,11.6 мян.иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагджээ (Зураг I.1).

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 0.4 хувийг магистр, доктор, 24.6 хувийг дипломын болон бакалаврын, 6.9 хувийг тусгай мэргэжлийн дунд, 7.4 хувийг техникийн болон мэргэжлийн, 42.5 хувийг бүрэн дунд, 13.5 хувийг суурь, 3.7 хувийг бага боловсролтой, 1.0 хувийг боловсролгүй иргэд эзэлж байна (Зураг I.2) Улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 22.0 мянга буюу 58.4 хувь нь 15-34 насны залуучууд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Сүхбаатар, Сэлэнгэ, Баянхонгор, Дорноговь, Өмнөговь, Говь-Алтай, Говьсүмбэр, Орхон, Дорнод, Архангай аймагт улсын дунджаас 0.3-11.5 пунктээр их байна.

Ажлын шинэ байр

Хөдөлмөрийн яамны мэдээгээр 2013 оны эхний 4 сард 11097 хүн ажлын шинэ байранд ажилд орсны 5271 буюу 47.5 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Ажлын шинэ байранд ажилд орсон ажиллагчдыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар ангилбал 3.0 хувийг хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн халамжийн үйл ажиллагааны, 3.5 хувийг уул уурхай, олборлолтын, 4.0 хувийг тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагааны, 5.4 хувийг хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуурын, 5.0 хувийг боловсролын, 7.7 хувийг төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгааллын, 8.8 хувийг бөөний болон жижиглэн худалдаа, машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээний, 12.5 хувийг үйлчилгээний бусад үйл ажиллагааны, 13.9 хувийг боловсруулах үйлдвэрлэлийн, 22.8 хувийг барилгын салбарын, 13.4 хувийг бусад ажиллагчид эзэлж байна (Зураг I.3).

Зураг I.1

Хөдөлмөрийн хэлтэст шинээр бүртгүүлсэн болон ажилд зуучлагдан орсон иргэдийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

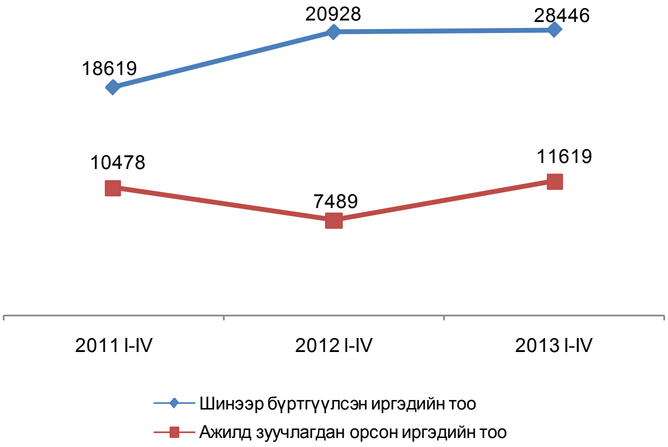

Зураг I.2

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст

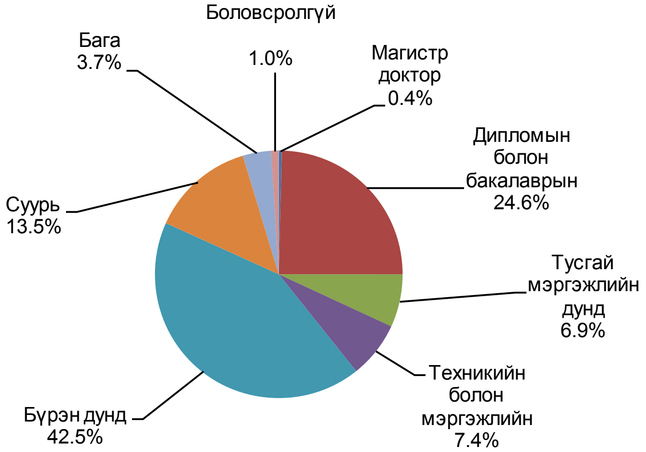

Зураг I.3

Ажлын шинэ байранд ажилд орсон иргэд, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар, 2013 оны эхний 4 сарын байдлаар

I.2 Нийгмийн даатгал, халамж

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний 4 сард 397.8 тэрбум төг, зарлага 369.7 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс орлого 100.6 тэрбум төг буюу 33.8 хувь, зарлага 128.5 тэрбум төг буюу 53.3 хувиар өслөө.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого 2013 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 100.6 тэрбум төгрөгөөр өсөхөд тэтгэмжийн даатгалын сангийн орлого 9.5 тэрбум төг буюу 98.4 хувь, үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний даатгалын сангийн орлого 6.9 тэрбум төг буюу 41.7 хувь, тэтгэврийн даатгалын сангийн орлого 72.7 тэрбум төг буюу 33.6 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого 8.5 тэрбум төг буюу 18.3 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Харин нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2013 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 128.5 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага 110.5 тэрбум төг буюу 58.7 хувь, тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага 5.4 тэрбум төг буюу 46.8 хувь, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага 5.3 тэрбум төг буюу 16.9 хувь, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 5.2 тэрбум төг буюу 3.5 дахин өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн хэмжээ 2013 оны эхний 4 сард 267.2 тэрбум төг болсны 73.2 хувийг өндөр настны тэтгэвэр, 12.2 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр, 8.8 хувийг цэргийн тэтгэвэр, 5.8 хувийг тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс өндөр настны тэтгэвэр 48.0 хувь, цэргийн тэтгэвэр 47.5 хувь, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэр 40.5 хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр 31.3 хувиар өсчээ. (Зураг I.4)

Зураг I.4

Нийгмийн даатгалын сангаас олгосон тэтгэврийн бүтэц, төрлөөр, 2013 оны эхний 4 сарын байдлаар

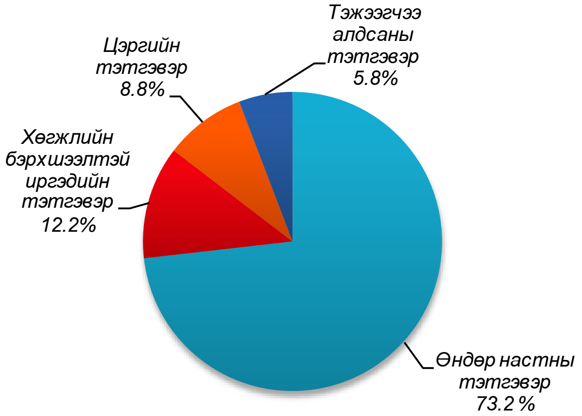

Нийгмийн даатгалд 2013 оны эхний 4 сард 576.9 мян.хүн шимтгэл төлөгч, даатгуулагчаар бүртгэгдсэний 370.6 мянга буюу 64.2 хувь нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынх, 206.3 мянга буюу 35.8 хувь нь төсөвт байгууллагынх байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт шимтгэл төлөгч, даатгуулагчдын тоо 48.5 мянга буюу 9.2 хувь, үүнээс аж ахуйн нэгж, байгууллагынх 35.8 мянга буюу 10.7 хувь, төсөвт байгууллагынх 12.6 мянга буюу 6.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн халамж

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний 4 сард 166.0 мян.хүнд 43.0 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж олгосон бөгөөд өмнөх оны мөн үеийнхээс нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж авагчдын тоо 2.5 мян. хүн буюу 1.5 хувиар өсч, олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн хэмжээ 17.6 тэрбум төг буюу 69.3 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын 48.9 хувь нь жирэмсэн болон нярай, хөхүүл хүүхэдтэй эхчүүд, 32.8 хувь нь халамжийн тэтгэвэр авагчид, 8.9 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэд, 8.5 хувь нь ахмад настныг асарч буй иргэд, 0.9 хувь нь бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөж буй иргэд байна. (Зураг I.5).

Нийгмийн халамжийн сангаас 2013 оны эхний 4 сард олгосон нийт тэтгэвэр, тэтгэмжийн 25.2 тэрбум төг буюу 58.5 хувийг халамжийн тэтгэвэрт, 12.0 тэрбум төг буюу 28.0 хувийг жирэмсэн болон нярай, хөхүүл

хүүхэдтэй эхчүүдэд, 2.8 тэрбум төг буюу 6.4 хувийг хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг асарч буй иргэдэд, 2.6 тэрбум төг буюу 6.1 хувийг ахмад настныг асарч буй иргэдэд, 413.4 сая төг буюу 1.0 хувийг бүтэн өнчин хүүхэд үрчлэн авч өсгөсний тэтгэмжид зарцуулсан байна. (Зураг I.6).

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэрт 2013 оны эхний 4 сард 54.5 мян.хүн хамрагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 698 хүнээр нэмэгдэж 1.3 хувь, олгосон тэтгэврийн хэмжээ 11.7 тэрбум төгрөгөөр буюу 86.5 хувиар өсчээ.

Нийгмийн халамжийн үйлчилгээ, хөнгөлөлтөд 201.3 мян.хүн хамрагдсаны 18.0 хувь нь ахмад настан, 75.1 хувь нь нийгмийн халамжийн хөнгөлөлт, нөхцөлт мөнгөн тусламжид хамрагдсан иргэд, 4.0 хувь нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, 1.5 хувь нь нийгмийн халамжийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд, 1.4 хувь нь алдар цолтой ахмадууд байна.

Хүний хөгжил сангаас 2013 оны эхний 4 сард 18 хүртэлх насны 893.8 мянган хүүхдэд 72.4 тэрбум төгрөгийг хүүхдийн мөнгөнд, 4.4 мянган ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд 4.2 тэрбум төгрөгийг 1 сая төгрөгийн хишиг хувьд зориулан олгожээ.

Зураг I.5

Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмжид хамрагдагчдын бүтэц, 2013 оны эхний 4 сарын байдлаар

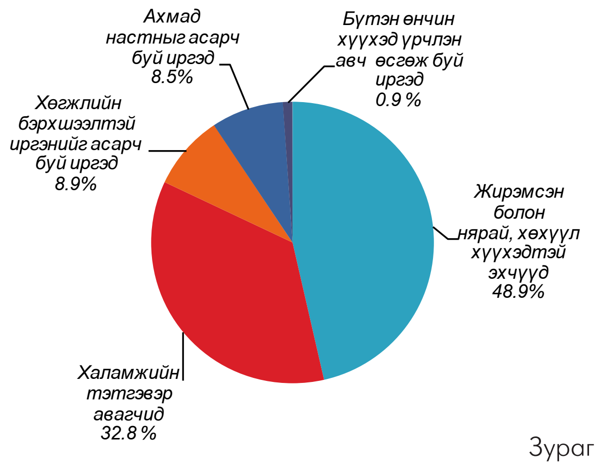

Зураг I.6

Нийгмийн халамжийн сангаас олгосон тэтгэвэр, тэтгэмжийн бүтэц, 2013 оны эхний 4 сарын байдлаар

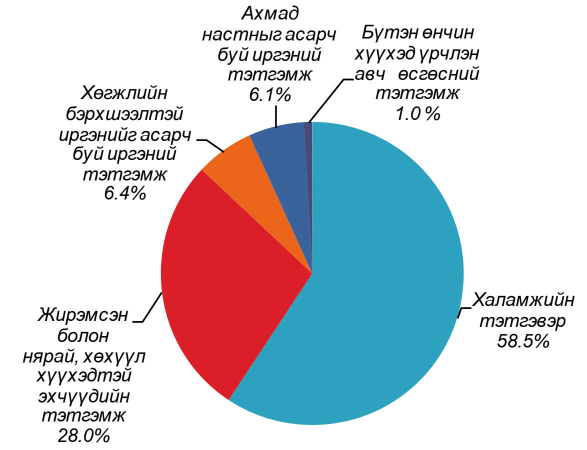

I.3 Эрүүл мэнд

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард 25559 эх амаржиж, амьд төрсөн хүүхдийн тоо 25685 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс амаржсан эхийн тоо 1664 эхээр буюу 7.0 хувиар, хүүхдийн тоо 1671 хүүхдээр буюу 7.0 хувиар өссөн байна. (Зураг I.7). Энэ оны 4 дүгээр сард 6733 хүүхэд амьд төрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 456 хүүхэд буюу 7.3 хувиар нэмэгдлээ.

Энэ оны эхний 4 сард нялхсын эндэгдэл 399 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14 хүүхэд буюу 3.6 хувиар өсч, 1-5 хүртэлх насандаа

Зураг I.7

Амаржсан эх, амьд төрсөн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

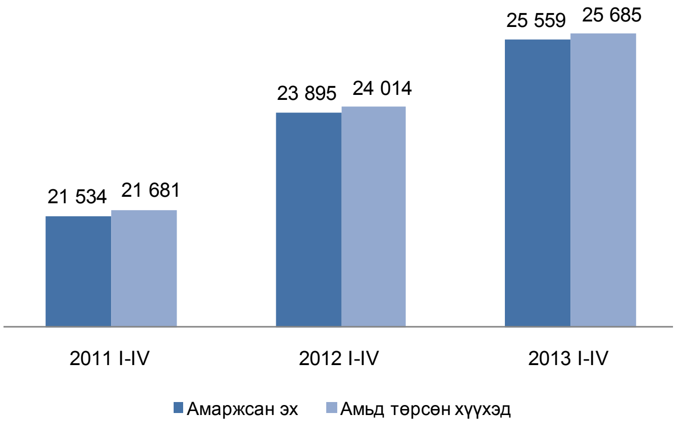

87 хүүхэд эндэж, 10 хүүхэд буюу 13.0 хувиар өсчээ (Зураг I.8). Энэ оны эхний 4 сард жирэмслэлт болон төрөлтийн улмаас 13 эх, 4 дүгээр сард 5 эх эндсэн байна.

Нялхсын эндэгдэл 2013 оны 4 дүгээр сард 88 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хүүхдээр буурч, 1-5 хүртэлх насандаа 29 хүүхэд эндэж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11 хүүхдээр нэмэгдэв.

1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдэл 2013 оны эхний 4 сард 16 болж, өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байгаа бөгөөд энэ үзүүлэлт Баянхонгор (28), Говь-Алтай (27), Өмнөговь (27), Сүхбаатар (25) аймагт 9-12 хүүхдээр, Архангай (21), Увс (19), Баян-Өлгий (19), Дорноговь (18) аймагт 2-5 хүүхдээр илүү байна.

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл 2013 оны 4 дүгээр сард 117 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 8 хүүхдээр нэмэгдсэн байна. Харин 1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл энэ оны эхний 4 сард 19 болж, өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 14457 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 860 хүн буюу 5.6 хувиар буурахад салхин цэцгээр өвчлөгчдийн тоо 997 хүн буюу 89.7 хувь, тэмбүүгээр өвчлөгчдийн тоо 549 хүн буюу 35.0 хувь, гахайн хавдраар өвчлөгчдийн тоо 97 хүн буюу 3.1 хувиар өссөн хэдий ч вирүст хепатитаар өвчлөгчдийн тоо 2045 хүн буюу 61.7 хувиар буурснаас голлон шалтгаалжээ.

Халдварт өвчнөөр 2013 оны 4 дүгээр сард 3919 хүн өвчилж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 402 хүн буюу 9.3 хувиар буурлаа.

Энэ оны 4 дүгээр сард хачигт рикеттиоз өвчний 2 тохилдол Говь-Алтай аймагт бүртгэгдэв.

10 000 хүн тутамд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо 2013 оны эхний 4 сард дунджаар 52 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4 хүнээр буурав (Зураг I.9).

Улаанбаатар хотод энэ оны 4 дүгээр сард ХДХВ/ДОХ-ын тохиолдол 6 илэрч, улсын хэмжээнд бүртгэгдсэн ХДХВ/ДОХ-ын нийт тохиолдол 137 боллоо.

Зураг I.8

Эндсэн хүүхдийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

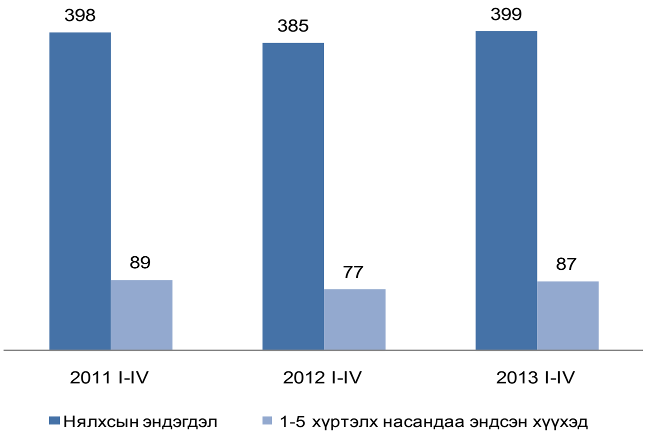

Зураг I.9

10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

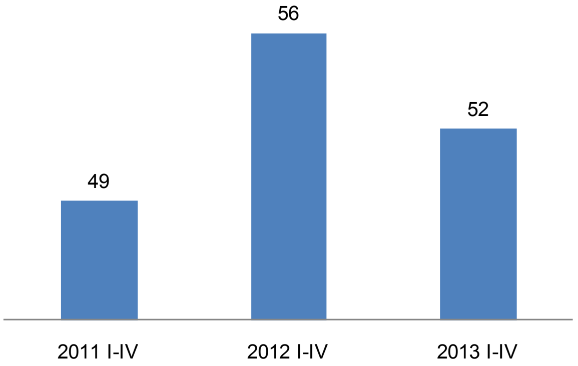

Зураг I.10

Нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

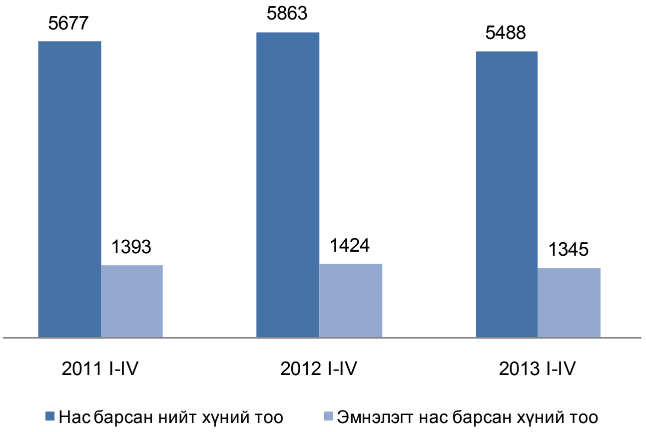

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард 5488 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 375 хүн буюу 6.4 хувиар буурчээ (Зураг I.10). Эмнэлэгт нас барсан хүний тоо энэ оны эхний 4 сард 1345 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 79 хүн буюу 5.5 хувиар буурав. Энэ нь нийт

нас баралтын 24.5 хувийг эзэлж байна. Нас барсан хүний тоо энэ оны 4 дүгээр сард 1428 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 37 хүн буюу 2.7 хувиар нэмэгдэв.

Энэ оны эхний 4 сард 255.2 мян.хүн эмнэлэгт хэвтэж эмчлүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 728 хүн буюу 0.3 хувиар нэмэгджээ. Эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн тоо 2013 оны 4 дүгээр сард 69.4 мянга болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3081 хүн буюу 4.6 хувиар нэмэгдэв.

Хувийн эмнэлгүүд 2013 оны эхний 4 сард 442.9 мян.хүнд үйлчилж 16.0 тэрбум төгрөгийн төлбөртэй үйлчилгээ үзүүлжээ. Хувийн эмнэлгээр үйлчлүүлсэн хүний тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 хувиар буурч, төлбөрт үйлчилгээний хэмжээ 16.7 хувиар өсөв.

I.4 Гэмт хэрэг

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард 8378 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 706 хэргээр буюу 9.2 хувиар өсчээ. (Зураг I.11). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт гэмт хэргийн тоо нэмэгдэхэд өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг (481), хүний амь бие эрүүл мэндийн эсрэг (302) зэрэг гэмт хэрэг өссөн нь голлон нөлөөлөв.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 60.0 хувь нь нийслэлд, 39.4 хувь нь аймгуудад, 0.4 хувь нь төмөр замын цагдаагийн хэлтэст, 0.2 хувь нь иргэний агаарын тээврийн салбар болон бусад газарт 2013 оны эхний 4 сард бүртгэгджээ.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 47.5 хувийг хүндэвтэр, 43.8 хувийг хөнгөн, 6.9 хувийг хүнд, 1.8 хувийг онц хүнд гэмт хэрэг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөнгөн хэргийнх 2.2 пункт, хүндэвтэр хэргийнх 0.6 пунктээр өсч, хүнд хэргийнх 2.2 пункт, онц хүнд хэргийнх 0.6 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.12).

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс Сүхбаатар аймагт 53.7 хувь, Булган аймагт 47.4 хувь, Дорнод аймагт 46.0 хувь, Ховд аймагт 34.6 хувь, Орхон аймагт 31.1 хувь, Төв аймагт 31.1 хувь, Баянхонгор аймагт 17.0 хувь, Улаанбаатар хотод 15.9 хувь, Архангай аймагт 3.8 хувь, Хөвсгөл аймагт 1.7 хувь, Баян-Өлгий аймагт 1.4 хувь, Өмнөговь аймагт 0.7 хувиар нэмэгдсэн бол Хэнтий аймагт 41.2 хувь, Завхан аймагт 27.3 хувь, Өвөрхангай аймагт 21.2 хувь, Увс аймагт 18.4 хувь, Говь-Алтай аймагт 18.2 хувь, Дорноговь аймагт 15.6 хувь, Сэлэнгэ аймагт 9.4 хувь, Дархан-Уул аймагт 7.9 хувь, Говьсүмбэр аймагт 7.7 хувь, Дундговь аймагт 3.7 хувиар буурчээ.

Зураг I.11

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

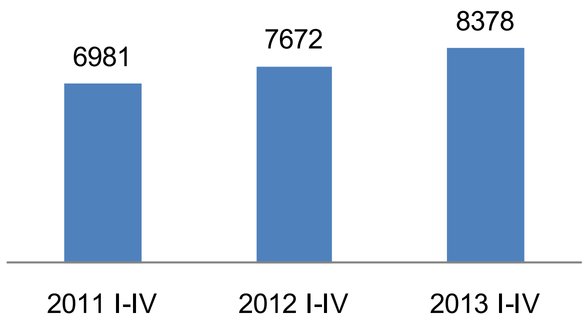

Зураг I.12

Гэмт хэргийн илрүүлэлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

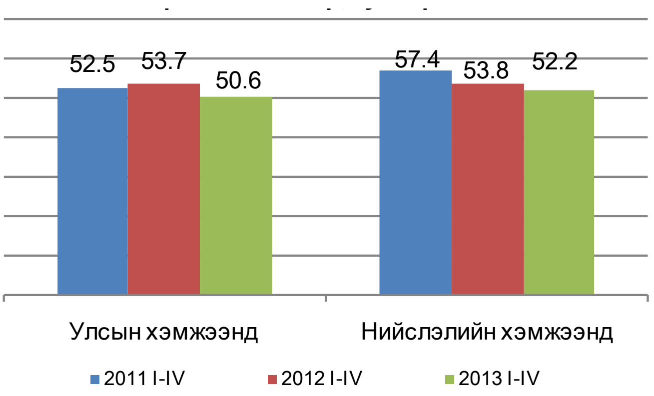

Гэр бүлийн хүчирхийллийн улмаас үйлдэгдсэн 108 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 105 хэрэг буюу 49.3 хувиар буурсан байна. Малын хулгайн 459 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь нийт гэмт хэргийн 5.5 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 134 хэрэг буюу 22.6 хувиар буурчээ.

Сэжигтэн нь тодорхойгүй байсан 3582 хэргийн 1497 буюу 41.8 хувийнх нь холбогдогч нь тогтоогдож, яллагдагчаар татагдсанаар гэмт хэргийн илрүүлэлт улсын хэмжээнд өмнөх

оны мөн үеийнхээс 3.1 пунктээр, нийслэлийн хэмжээнд 1.6 пунктээр буурсан байна. (Зураг I.13).

Хүүхэд оролцсон гэмт хэрэг 2013 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 55.8 хувь, эмэгтэй хүн оролцсон хэрэг 44.4 хувиар нэмэгдэж, харин бүлэглэн үйлдэгдсэн хэрэг 1.7 хувиар буурчээ.

18 ба түүнээс дээш насны 10000 хүнд ногдох гэмт хэргийн тоо улсын дунджаар 2013 оны эхний 4 сард 44 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3 хэрэг буюу 7.3 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 2013 оны эхний 4 сард 6733 байгаагийн 373 буюу 5.5 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 935 буюу 13.9 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Гэмт хэрэгт холбогдогчдын 4.9 хувь нь өмнө нь ял шийтгэгдсэн хүмүүс байгаа бөгөөд тэдгээрийн эзлэх хувь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 пунктээр буурчээ.

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдад хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эзлэх хувь 2013 оны эхний 4 сард 13.3 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.9 пункт, төрийн бус байгууллагын ажиллагчдынх 2.2 болж 0.5 пункт, оюутан сурагчдынх 7.2 болж 0.1 пунктээр нэмэгдэж, харин малчдынх 8.5 хувь болж 1.6 пункт, ажилгүй иргэдийнх 53.5 хувь болж 1.1 пункт, төрийн албан хаагчдынх 4.0 хувь болж 0.2 пункт, аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдынх 10.0 хувь болж 0.4 пунктээр буурсан байна.

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 30.5 хувь нь гэр, орон сууцанд, 20.4 хувь нь гудамж, талбайд, 15.0 хувь нь олон нийтийн газарт, 7.0 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 6.0 хувь нь авто замд, 2.4 хувь нь төрийн байгууллагад, 1.5 хувь нь төрийн бус байгууллагад, 1.0 хувь нь нийтийн тээврийн хэрэгсэлд, 16.2 хувь нь бусад газарт 2013 оны эхний 4 сард үйлдэгджээ.

Гэмт хэргийн улмаас 2851 хүн гэмтэж, 368 хүн нас барсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс гэмтсэн хүний тоо 143 буюу 5.3 хувиар нэмэгдэж, нас барсан хүний тоо 26 буюу 6.6 хувиар буурсан байна. (Зураг I.14).

Зураг I.13

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчдын нийгмийн байдал, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

Зураг I.14

Гэмт хэргийн улмаас гэмтсэн, нас барсан хүний тоо, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

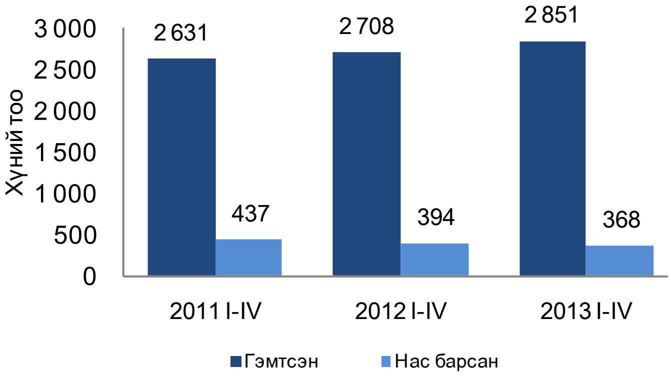

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирол 2013 оны эхний 4 сард 35.3 тэрбум төг, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ 9.6 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс учирсан хохирлын хэмжээ 16.0 тэрбум төг буюу 82.9 хувиар өсч, нөхөн төлүүлсэн хохирлын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийн түвшинд байна.(Зураг I.18). Гэмт хэргийн улмаас учирсан нийт хохирлын 38.6 хувь буюу 13.6 тэрбум төг нь төрийн өмчид ногдож байна.

Гэмт хэргийн улмаас хохирсон иргэд 2013 оны эхний 4 сард 7925 байгаагийн 434 буюу 5.5 хувь нь 18 хүртэлх насны хүүхэд, 3107 буюу 39.2 хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

Гэмт хэргийн улмаас нийт 55 байгууллагад хохирол учирсны 35 нь төрийн, 3 нь төрийн бус, 17 нь хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллага байна.

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард 41.7 мян.хүн эрүүлжүүлэгдэж, 5.1 мян.хүн баривчлагдсан нь өмнөх оны мөн үеийнхээс эрүүлжүүлэгдсэн хүний тоо 0.3 мянга буюу 0.7 хувь, баривчлагдсан хүний тоо 240 буюу 4.9 хувиар өссөн байна.

Зураг I.15

Гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлын хэмжээ, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, тэрбум төг

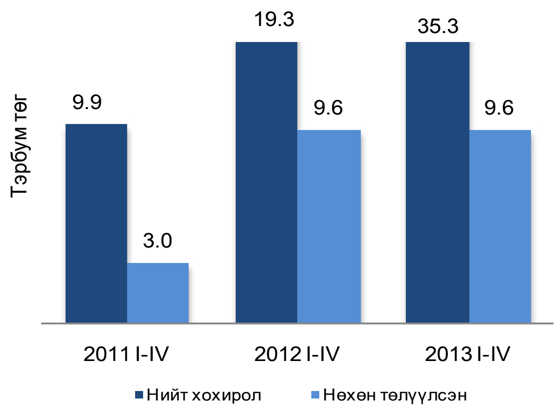

II. Макро эдийн засгийн үзүүлэлт

II.1 Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн

II.1.1 ДНБ, үйлдвэрлэлийн аргаар

ДНБ, оны үнээр 2013 оны эхний улиралд урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх оны мөн үеийнхээс 16.3 хувиар өсч, 2893.8 тэрбум төгрөгт хүрлээ.

ДНБ, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 1058.6 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.2 хувиар өслөө (Зураг 6.1). Уг өсөлтөд хөдөө аж ахуйн салбарын нэмэгдэл өртгийн хэмжээ 22.0 хувь, аж үйлдвэр, барилгын салбарынх 7.2 хувь, үйлчилгээний салбарынх 5.4 хувь нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Зураг II.1

ДНБ-ий өсөлт, хувиар (үйлдвэрлэлийн аргаар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр)

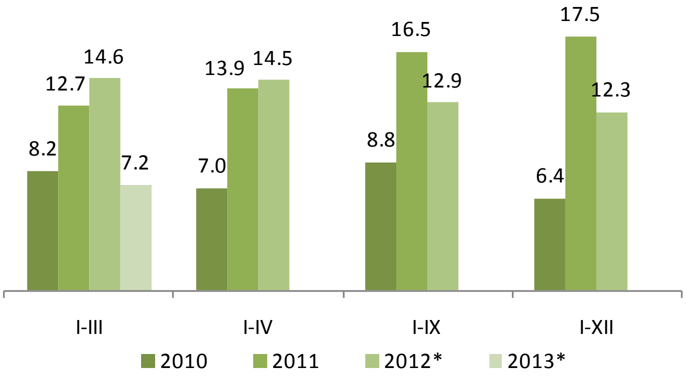

* урьдчилсан гүйцэтгэл

II.1.2 ДНБ, эцсийн ашиглалтын аргаар

Эцсийн ашиглалтын аргаар тооцсон ДНБ, оны үнээр 2013 оны эхний улирлын урьдчилсан гүйцэтгэлээр 3015.4 тэрбум төг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 1071.6 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс оны үнээр 375.9 тэрбум төг буюу 14.2 хувь, зэрэгцүүлэх үнээр 82.0 тэрбум төг буюу 8.3 хувиар өслөө.

2013 оны эхний улирлын урьдчилсан гүйцэтгэлээр ДНБ-д эцсийн хэрэглээ 79.1 хувь, хөрөнгийн нийт хуримтлал 47.2 хувь, цэвэр экспорт -26.3 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс эцсийн хэрэглээ 0.8 пункт, хөрөнгийн нийт хуримтлал 9.4 пунктээр буурч, харин цэвэр экспорт 10.2 пунктээр өссөн байна (Зураг 6.2).

Бүтцийн энэ өөрчлөлтөд 2013 оны эхний улиралд цэвэр экспорт өссөн нь голлон нөлөөллөө.

Зураг II.2

ДНБ-ий эцсийн ашиглалтын бүтэц, оны үнээр, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

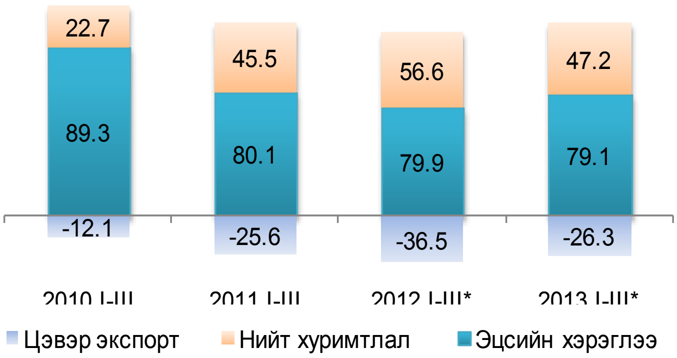

* урьдчилсан гүйцэтгэл

II.2 Үнэ

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ

Хэрэглээний үнийн улсын индекс (ХҮУИ) 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувь, оны эхнээс 4.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.4 хувиар өслөө (Хүснэгт II.1).

Ерөнхий индекс 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.1 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2.7 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 6.0 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ дүнгээрээ 0.5 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 0.7 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшнийх 0.3 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 0.5 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 0.3 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх 0.3 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 0.8 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.6 хувиар өсч, эдгээрээс бусад бүлгийн үнэ өөрчлөлтгүй байв.

Хүснэгт-II.1

Хэрэглээний үнийн улсын индекс, бүлгээр

хувь

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Жин	2013 IV / 2012 IV	2013 IV / 2012 XII	2013 IV / 2013 III
Ерөнхий индекс	***100.0***	***110.4***	***104.8***	***101.1***
Хүнсний бараа, ундаа, ус	29.3	109.9	112.6	102.7
Согтууруулах ундаа, тамхи	3.2	150.5	101.3	100.5
Хувцас, бөс бараа, гутал	16.1	112.0	102.2	100.7
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	12.3	110.8	98.4	100.3
Гэр ахуйн тавилга, бараа	4.7	109.4	103.3	100.5
Эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	3.6	108.1	103.1	100.3
Тээвэр	12.2	105.2	102.3	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийнүйлчилгээ	4.4	98.9	99.8	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	2.8	100.6	100.4	100.3
Боловсролын үйлчилгээ	4.7	115.2	100.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрныүйлчилгэ	2.6	114.2	106.7	100.8
Бусад бараа, үйлчилгээ	4.1	106.4	101.9	100.6

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2013 оны 4 дүгээр сард оны эхнээс 4.8 хувь өссөнөөс хүнс, ундаа, усны бүлгийн барааны үнэ дүнгээрээ 12.6 хувь, гэр ахуйн тавилга, барааных 3.3 хувь, эм, тариа, эмнэлгийн үйлчилгээнийх 3.1 хувь, тээврийн бүлгийнх 2.3 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээнийх 6.7 хувиар нэмэгдсэн байна. Харин орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнэ 1.6 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийнх 0.2 хувиар буурчээ.

Хэрэглээний үнийн улсын индекс 2012 оны 4 дүгээр сард оны эхнээс 8.2 хувиар өссөн бол 2013 оны 4 дүгээр сард 4.8 хувь болж, өсөлт 3.4 пунктээр саарсан байна (Зураг II.3).

Зураг-II.3

Хэрэглээний үнийн улсын индекс
(өмнөх оны 12 сар =100)

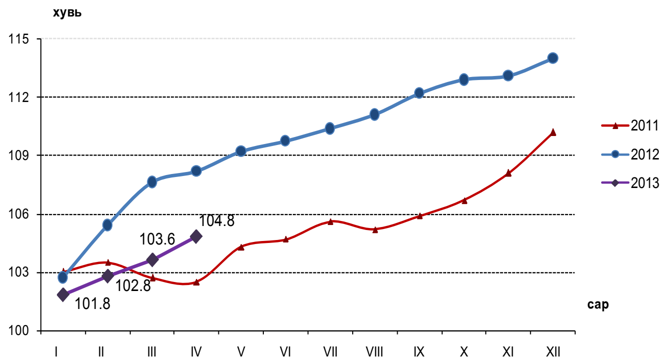

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас бүх аймаг, нийслэлд 0.1-4.2 хувиар өсчээ (Зураг II.4).

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард баруун бүсэд өмнөх сарынхаас 1.9 хувь, оны эхнээс 4.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 12.0 хувь, хангайн бүсэд өмнөх сарынхаас 1.8 хувь, оны эхнээс 6.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 14.0 хувь, төвийн бүсэд өмнөх сарынхаас 1.2 хувь, оны эхнээс 5.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.3 хувь, зүүн бүсэд өмнөх сарынхаас 1.9 хувь, оны эхнээс 5.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.2 хувиар өссөн байна.

Өрхийн нийт хэрэглээнд өндөр хувийн жин эзэлж буй мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ дүнгээрээ 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас бүх аймагт 0.1-20.8 хувиар өсчээ. Говьсүмбэр (20.8%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байв.

Талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ Баянхонгор (3.7%), Хэнтий (1.6%), Увс (1.1%), Сэлэнгэ (0.5%), Орхон (0.2%), Дундговь (0.2%) аймагт буурч, Архангай, Булган, Өвөрхангай, Сүхбаатар, Ховд, Дархан-Уул аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 9 аймагт 0.4-10.5 хувиар өссөн байна. Завхан (10.5%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа.

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ Баянхонгор (11.4%), Архангай (5.5%), Говь-Алтай (5.0%), Ховд (2.6%), Булган (1.2%), Хэнтий (0.9%), Дорноговь (0.1%) аймагт өсч, Өмнөговь, Говьсүмбэр аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 12 аймагт 0.4-5.8 хувиар буурсан байна. Дундговь (5.8%) аймагт хамгийн их бууралттай байв.

Төмс, хүнсний ногооны дэд бүлгийн үнэ Сэлэнгэ (11.7%) ,Баян-Өлгий (6.6%), Ховд (5.4%), Өвөрхангай (3.0%), Орхон (2.7%), Хөвсгөл (2.3%), Дундговь (0.8%), Өмнөговь (0.4%) аймагт буурч, Архангай, Булган, Говь-Алтай аймагт өөрчлөлтгүй, бусад 10 аймагт 0.3-8.7 хувиар өсчээ. Дорнод (8.7%) аймагт хамгийн их өсөлттэй байлаа.

Зураг-II.4

Хэрэглээний үнийн индекс, нийслэл, аймгаар, 2013 оны 4 дүгээр сард (өмнөх сар =100%)

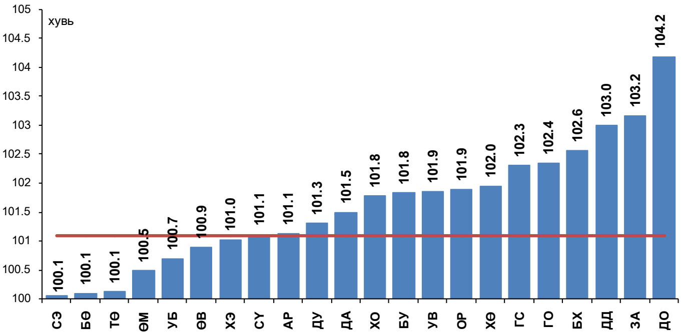

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас Дорноговь аймагт хамгийн их буюу 4.2 хувиар өсчээ. Тус аймагт үнэ өсөхөд хүнсний барааны бүлгийн үнэ дүнгээрээ 7.7 хувь, үүний дотор мах, махан бүтээгдэхүүний дэд бүлгийн үнэ 15.0 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлынх 4.4 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард оны эхнээс бүх аймагт 1.7-8.7 хувиар өсчээ.

Хэрэглээний бараа, үйлчилгээний үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 0.7 хувь, оны эхнээс 4.3 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.8 хувиар өслөө.

Хэрэглээний үнийн ерөнхий индекс 2013 оны 4 дүгээр сард Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 1.9 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ. Түүнчлэн согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 0.7 хувь, гэр ахуйн тавилга, бараа, тээвэр болон амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээнийх тус бүр 0.1 хувь, бусад бараа, үйлчилгээнийх 0.8 хувиар өсч, харин хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийнх 0.2 хувиар буурч, эдгээрээс бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн дүн өөрчлөлтгүй байв (Зураг II.5).

Улаанбаатар хотод 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас хэрэглээний сагсны 329 нэрийн бараа, үйлчилгээний 19.5 хувийнх нь үнэ өсч, 7.0 хувийнх нь буурч, 73.5 хувийнх нь үнэ тогтвортой байлаа. Судалгаанд сонгогдсон хүнсний 93 нэрийн барааны 44.1 хувь буюу 41 нэрийн барааны үнэ нэмэгджээ.

Зураг-II.5

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 4 дүгээр сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр, хувиар

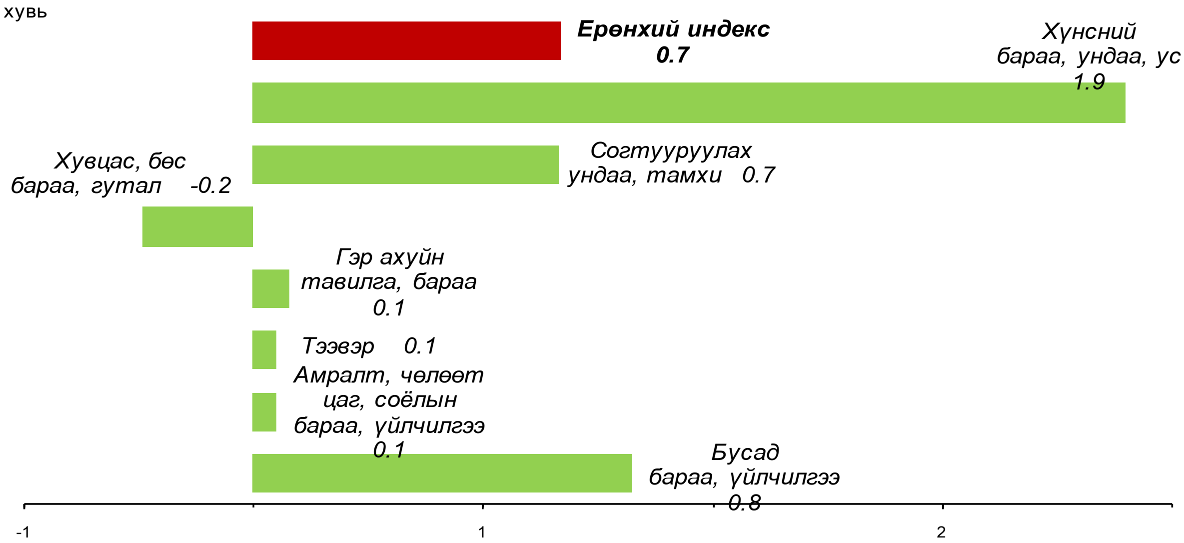

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 2 дугаар сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр, хувиар

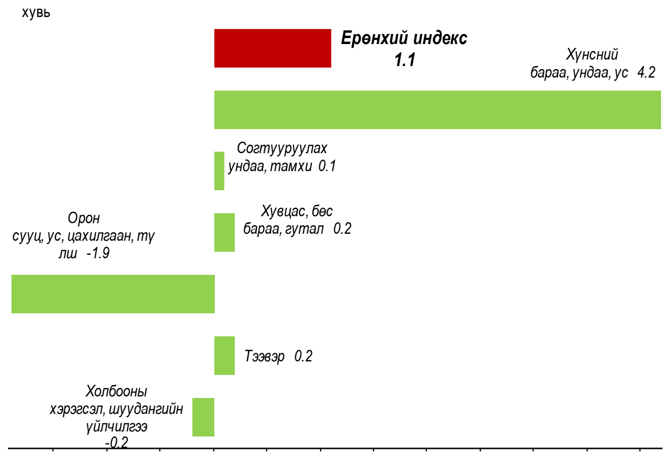

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 3 дугаар сарын өөрчлөлт, бүлгийн дүнгээр, хувиар

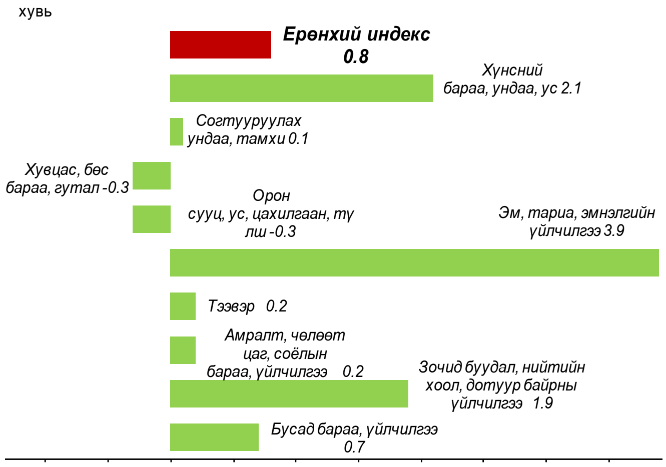

Хүснэгт-II.2

Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн 2013 оны 4 дүгээр сарын индекст нөлөөлсөн бараа, үйлчилгээний үнийн өөрчлөлт

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт, %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	1.9	Хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн өсөлтөд талх, гурил, будааны дэд бүлгийн үнэ 1.3 хувь, мах, махан бүтээгдэхүүнийх 3.6 хувь, хүнсний бусад барааных 1.4 хувь, ундаа, усных 0.8 хувиар нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.7	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд импортын архины үнэ 8.0 хувь, дарсны үнэ 1.3 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлсөн байна.
Хувцас, бөс бараа, гутал	-0.2	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнийн бууралтад эмэгтэй бэлэн хувцасны дэд бүлгийн үнэ 1.8 хувь, жижиг эдлэл, хэрэгслийнх 0.4 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.
Гэр ахуйн тавилга, бараа	0.1	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд цонхны хөшигний үнэ 4.7 хувь, богино долгионы зуухных 4.1 хувь, будаа агшаагчийн үнэ 1.5 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.
Тээвэр	0.1	Тээврийн бүлгийн үнийн өсөлтөд УБ-Бээжингийн онгоцны тийзийн үнэ 1.4 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөллөө.
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	0.1	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд хүүхдийн зөөлөн тоглоомын үнэ 7.1 хувиар өссөн нь нөлөөлөв.
Бусад бараа, үйлчилгээ	0.8	Бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд эмэгтэй хүний үс засах тариф 5.3 хувь, бичиг баримт олшруулах төлбөр 60.0 хувиар өссөн нь нөлөөлжээ.

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн дундаж үнэ

Мал аж ахуйн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний зах зээлийн үнийн судалгаагаар 2013 оны 4 дүгээр сард үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Өвөрхангай, Хөвсгөл, Баянхонгор, Говьсүмбэр, Дундговь аймагт хамгийн бага буюу 25.0-28.0 мян.төг; Төв, Архангай, Дархан-Уул, Сэлэнгэ аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 40.0-42.0 мян.төг; адууны ширнийх Орхон, Баянхонгор, Баян-Өлгий, Завхан, Ховд аймагт хамгийн бага буюу 20.0-30.0 мян.төг; Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Говьсүмбэр, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод хамгийн их буюу 32.0-35.0 мян.төг; ямааны 1 кг цагаан ноолуурын үнэ Говь-Алтай, Баян-Өлгий, Хэнтий, Ховд, Архангай, аймагт хамгийн бага буюу 50.0-53.0 мян.төг; Орхон, Дархан-Уул, Сэлэнгэ, Завхан, Архангай, Хөвсгөл аймагт хамгийн их буюу 58.0-62.0 мян.төг байна.

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай ширний дундаж үнэ Говьсүмбэр, Баянхонгор, Орхон, Сэлэнгэ, Төв, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарынхаас 1.0-7.5 мян.төг буюу 2.6-27.3 хувиар өсч, Булган, Дундговь, Завхан, Хөвсгөл, Өвөрхангай, Дорнод, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-10.0 мян.төг буюу 4.5-28.6 хувиар буурч, Архангай, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Адууны ширний дундаж үнэ Говьсүмбэр, Сүхбаатар аймагт өмнөх сарынхаас 5.0 мян.төг буюу 16.7-20.0 хувиар өсч, Баян-Өлгий, Завхан, Ховд, Архангай, Баянхонгор, Орхон, Өвөрхангай, Дорнод, Дундговь, Дорноговь, Төв, Сэлэнгэ аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 1.0-10.0 мян.төг буюу 2.8-50.0 хувиар буурч, Булган, Хөвсгөл, Дархан-Уул аймагт өмнөх сарын түвшинд байв.

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын дундаж үнэ Завхан, Өмнөговь, Баян-Өлгий, Ховд, Архангай, Баянхонгор, Хөвсгөл, аймаг, Улаанбаатар хотод өмнөх сарынхаас 2.0-8.0 мян.төг буюу 3.3-15.6 хувиар өсч, Говь-Алтай, Булган, Орхон, Дархан-Уул, Дорнод, Дундговь, Төв, Сүхбаатар аймагт 2.0-11.5 мян.төг буюу 3.3-17.3 хувиар буурлаа.

Мал аж ахуйн зарим бүтээгдэхүүний үнийн улсын дундаж болон хамгийн өндөр байгаа аймгуудыг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулж дараах зургаар харуулав.

Зураг-II.6

Ямааны 1 кг цагаан ноолуурын зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

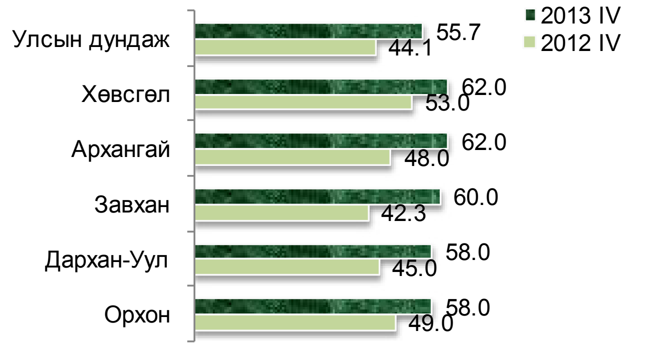

Зураг-II.7

Адууны 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

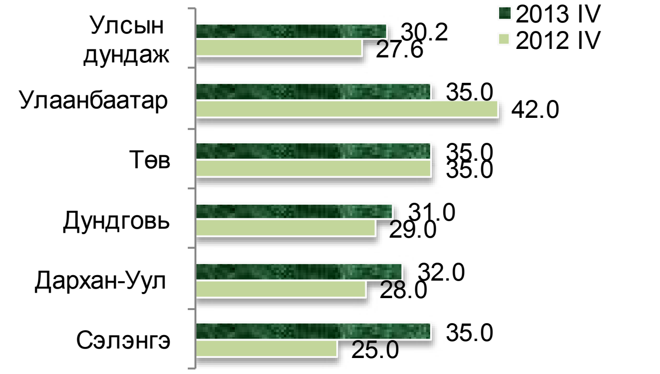

Зураг-II.8

Үхрийн 2 м-ээс дээш урттай 1 ширхэг ширний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

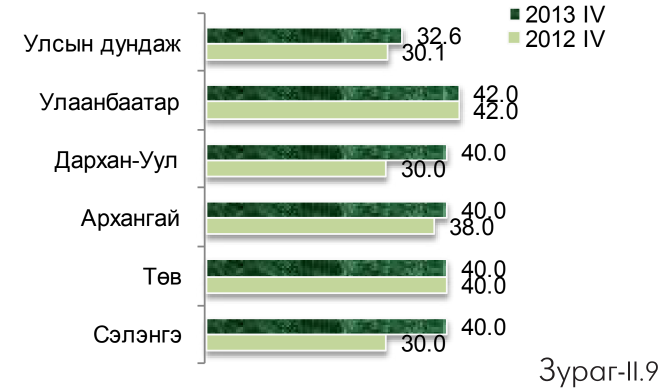

Зураг-II.9

Хонины ноостой 1 ширхэг нэхийний зах зээлийн дундаж үнэ, жил бүрийн 4 дүгээр сард, мян.төг

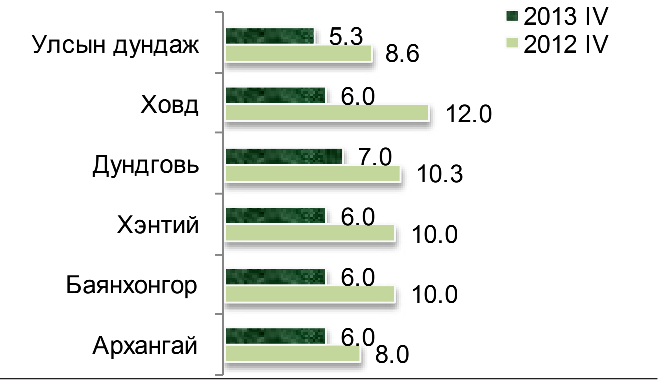

Улаанбаатар хотод арилжаалагдсан барилгын гол нэрийн материалын дундаж үнэ

Улаанбаатар хотод 2013 оны 4 дүгээр сард арилжаалагдсан эх орны үйлдвэрийн болон ОХУ, БНХАУ, БНСУ-д үйлдвэрлэсэн барилгын үндсэн 25 нэр төрлийн материалын дундаж үнийг мэдээнд хамрууллаа.

Өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад эх орны үйлдвэрийн улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 17 төг буюу 5.7 хувиар буурч, шалны ховилгүй банзны үнэ 70.0 мян.төг буюу 46.7 хувь, хөнгөн бетоных 32.7 мян.төг буюу 27.7 хувь, захалсан банзных 5.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, вакуум цонхных 5.0 мян.төг буюу 5.9 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 125 төг буюу 1.4 хувиар өсчээ. ОХУ-д үйлдвэрлэсэн чулуутай хар цаасны үнэ 1.5 мян.төг буюу 7.5 хувь, БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн чулуугүй хар цаасных 1.0 мян төг буюу 11.1 хувь, цонхны нөлөөгүй шилнийх 1.0 мян.төг буюу 7.7 хувь, шахмал шалных 333 төг буюу 2.6 хувиар буурч, дүүжин таазных 1.7 мян.төг буюу 47.6 хувь, крантных 20.0 мян.төг буюу 40.0 хувь, уян шүршүүрийнх 9.0 мян.төг буюу 36.0 хувь, тосон будагных 500 төг буюу 25.0 хувь, 50 кг-ын савлагаатай цементнийх 1.8 мян.төг буюу 22.5 хувь, шаазан угаагуурынх 15.0 мян.төг буюу 21.4 хувь, шалны хавтангийнх 125 төг буюу 14.7 хувь, дотор эмульсных 1.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, төмөр хаалганых 12.0 мян. төг буюу 7.5 хувь, хадаасных 150 төг буюу 6.0 хувь, шаазан суултуурынх 3.3 мян.төг буюу 3.3 хувиар өсчээ.

Өмнөх сарынхаас эх орны үйлдвэрийн улаан тоосгоны нэг ширхэгийн үнэ 17 төг буюу 5.7 хувиар буурч, захалсан банзны үнэ 5.0 мян.төг буюу 14.3 хувь, шалны ховилгүй банзных 20.0 мян.төг буюу 10.0 хувиар өсчээ. БНХАУ-д үйлдвэрлэсэн чулуугүй хар цаасны үнэ 1.0 мян.төг буюу 11.1 хувь, шахмал шалных 1.3 мян.төг буюу 9.5 хувь, цонхны нөлөөгүй шилнийх 1.0 мян.төг буюу 7.7 хувь, шаазан суултуурынх 6.7 мян.төг буюу 6.1 хувь, дүүжин таазных 333 төг буюу 6.1 хувь, хадаасных 150 төг буюу 5.4 хувиар буурч, крантны үнэ 10.0 мян.төг буюу 16.7 хувь, шалны хавтангийнх 125 төг буюу 14.7 хувь, уян шүршүүрийнх 4.0 мян.төг буюу 13.3 хувь, төмөр хаалганых 12.0 мян.төг буюу 7.5 хувь, шаазан угаагуурынх 5.0 мян.төг буюу 6.3 хувь, ОХУ-д үйлдвэрлэсэн чулуутай хар цаасны үнэ 1.5 мян.төг буюу 7.5 хувиар өсчээ.

II.3 Мөнгө, зээл, үнэт цаас

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2) 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 7197.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 96.2 тэрбум төг буюу 1.3 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 834.6 тэрбум төг буюу 13.1 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.3).

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтцийн хувьд 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 50.9 хувийг төгрөгийн хадгаламж, 14.3 хувийг гадаад валютын хадгаламж, 15.8 хувийг төгрөгийн харилцах, 11.6 хувийг гадаад валютын харилцах, 7.4 хувийг банкнаас гадуурх мөнгө эзэлж байна (Зураг II.10). Мөнгөний нийлүүлэлтэд төгрөгийн хадгаламжийн эзлэх хувь өмнөх сарынхаас 0.3 пункт, төгрөгийн харилцахынх 0.6 пункт, банкнаас гадуурх мөнгөнийх 0.8 пункт, гадаад валютын харилцахынх 0.3 пунктээр өсч, харин гадаад

Зураг-II.10

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), хэрэглээний үнийн улсын индексийн өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх сар=100)

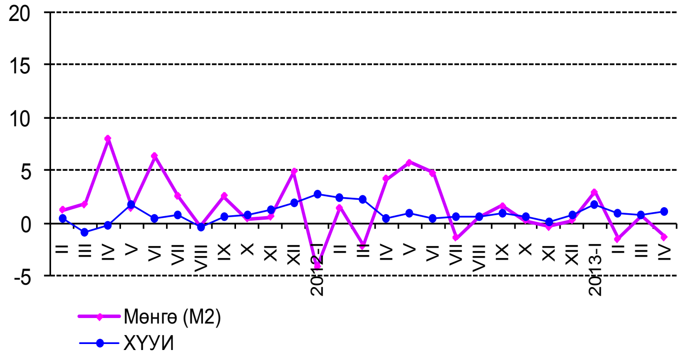

валютын хадгаламжийнх 2.0 пунктээр буурчээ.

Бага мөнгө 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 1667.7 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 79.2 тэрбум төг буюу 5.0 хувиар, өмнөх оны мөн үеийнхээс 71.9 тэрбум төг буюу 4.5 хувиар өсчээ.

Иргэд, байгууллагын нийт хадгаламж 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 4692.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 187.2 тэрбум төг буюу 3.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 711.9 тэрбум төг буюу 17.9 хувиар өсчээ. Төгрөгийн хадгаламж 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 3663.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 29.1 тэрбум төг буюу 0.8 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 682.0 тэрбум төг буюу 22.9 хувиар өсөв. Гадаад валютын хадгаламж 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 1029.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 158.1 тэрбум төг буюу 13.3 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 29.9 тэрбум төг буюу 3.0 хувиар өслөө (Хүснэгт II.3).

Гүйлгээнд байгаа бэлэн мөнгө 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 759.8 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 72.1 тэрбум төг буюу 10.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 50.9 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар өсчээ.

Нөөц мөнгө (М0) 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 2497.3 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 29.7 тэрбум төгрөгөөр өсчээ. Нөөц мөнгөний бүрэлдэхүүн хэсэг болох банкуудын харилцах, хадгаламж 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 1740.2 тэрбум төгрөг болж өмнөх сарынхаас 42.4 тэрбум төг буюу 2.4 хувиар буурчээ.

Банкуудын нийт актив 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 11.7 их наяд төг болж, өмнөх сарынхаас 44.1 тэрбум төг буюу 0.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3120.8 тэрбум төг буюу 36.3 хувиар өслөө.

Хүснэгт-II.3

Мөнгөний зарим үндсэн үзүүлэлт, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 IV	2013 III	2013 IV
Мөнгөний нийлүүлэлт М2	**6 362.9**	**7 293.7**	**7 197.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	18.9	19.5	13.1
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	4.2	0.8	- 1.3
Нийт хадгаламж	**3 981.0**	**4 880.1**	**4 692.9**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	23.5	30.3	17.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	6.3	- 1.5	- 3.8
Төгрөгийн хадгаламж	**2 981.4**	**3 692.5**	**3 663.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	26.2	23.9	22.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	0.0	- 0.1	- 0.8
Валютын хадгаламж	**999.6**	**1 187.6**	**1 029.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	16.3	55.1	3.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	30.6	- 5.5	- 13.3

Зураг-II.11

Мөнгөний нийлүүлэлтийн бүтэц, хувиар, жил бүрийн 4 дүгээр сарын эцсийн байдлаар

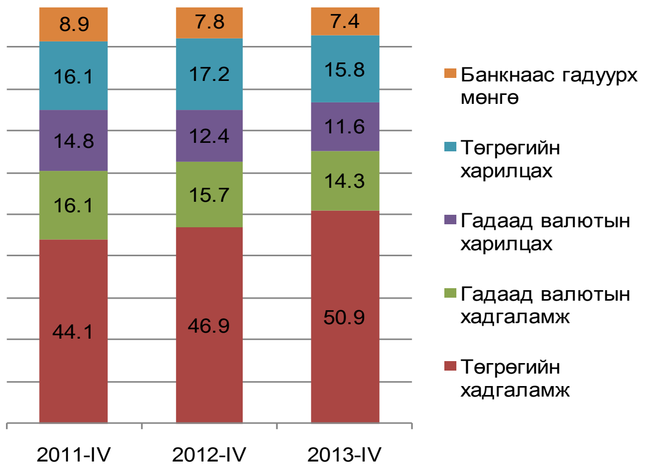

Зураг-II.12

Мөнгөний нийлүүлэлт (М2), бага мөнгө (М1) болон бараг мөнгөний өөрчлөлт, сарын эцэст, хувиар, (өмнөх оны мөн үе=100)

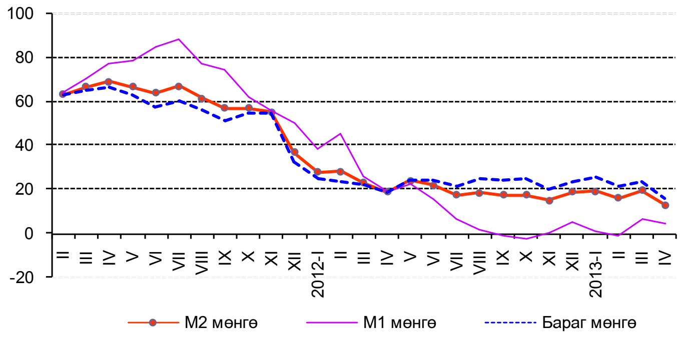

Эх үүсвэр: * Монголбанкны статистикийн сарын бюллетень

Аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдэд олгосон нийт зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 7764.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 380.4 тэрбум төг буюу 5.2 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1828.0 тэрбум төг буюу 30.8 хувиар өсчээ (Хүснэгт II.4).

Зээлийн өрийн үлдэгдлийг эзэмшигчээр нь авч үзэхэд 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст нийт зээлийн 4215.5 тэрбум төг буюу 54.3 хувь нь хувийн секторт, иргэдэд 3496.8 тэрбум төг буюу 45.1 хувь нь, улсын байгууллагад 30.5 тэрбум төг буюу 0.4 хувь нь, бусад санхүүгийн байгууллагад 11.1 тэрбум төг буюу 0.1 хувь бусад байгууллагад 10.1 тэрбум төг буюу 0.1 хувь нь ногдож байна.

Банкны системийн хэмжээгээр чанаргүй зээл 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 310.5 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 1.9 тэрбум төг буюу 0.6 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.1 тэрбум төг буюу 1.9 хувиар буурсан байна. Чанаргүй зээл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 4.0 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.3 пунктээр буурчээ (Хүснэгт II.4).

Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 110.9 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 11.0 тэрбум төг буюу 11.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 39.7 тэрбум төг буюу 55.8 хувиар өсчээ. Хугацаа хэтэрсэн зээлийн өрийн үлдэгдэл нийт зээлийн өрийн үлдэгдлийн 1.4 хувийг эзэлж байна. (Хүснэгт II.4).

Банкуудын төгрөгийн зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2013 оны 3 дугаар сарын эцэст өмнөх сарынхаас 0.5 пунктээр, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 пунктээр өсч, жилийн хүү 19.6 хувь болжээ. Валютын зээлийн жигнэсэн дундаж хүү өмнөх сарынхаас 1.1 пунктээр, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.8 пунктээр өсч, жилийн хүү 14.2 хувь боллоо (Зураг II.14).

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст өмнөх сарынхаас 270.3 сая ам.доллараар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 441.6 сая ам.доллараар нэмэгдэж, 3077.3 сая ам.долл болсон нь манай улсын импортын 30.3 долоо хоног буюу 7.6 сарын хэрэгцээг хангахаар байна (Зураг II.15).

Хүснэгт-II.4

Зээлийн өрийн үлдэгдэл, чанаргүй болон хугацаа хэтэрсэн зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

Үзүүлэлт	2012 IV	2013 III	2013 IV
Зээлийн өрийн үлдэгдэл	**5 936.0**	**7 383.6**	**7 764.0**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	49.4	27.7	30.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	2.7	3.0	5.2
Чанаргүй зээл	**316.6**	**308.6**	**310.5**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 17.0	- 3.6	- 1.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.1	0.9	0.6
Хугацаа хэтэрсэн зээл	**71.2**	**99.9**	**110.9**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 13.4	62.7	55.8
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	16.0	- 9.9	11.0
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	**5.3**	**4.2**	**4.0**
Зээлийн өрийн үлдэгдэлд хугацаа хэтэрсэн зээлийн эзлэх хувь	**1.2**	**1.4**	**1.4**

Зураг-II.13

Чанаргүй зээл, сарын эцэст, тэрбум төг

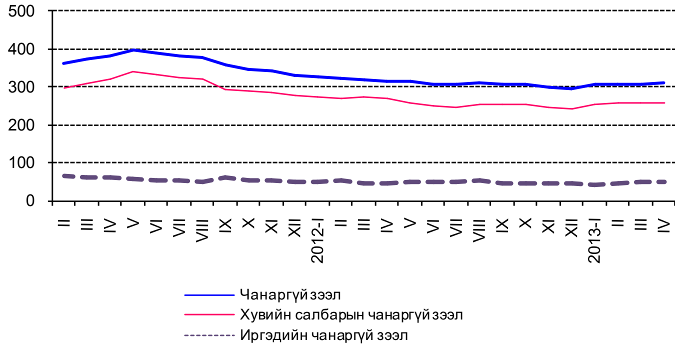

Зураг-II.14

Зээлийн жилийн хүү, сарын эцэст, хувиар

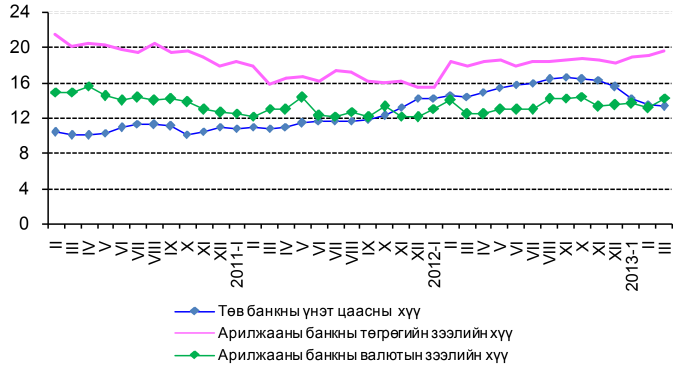

Зураг-II.15

Гадаад валютын цэвэр албан нөөц, сарын эцэст, сая ам.долл

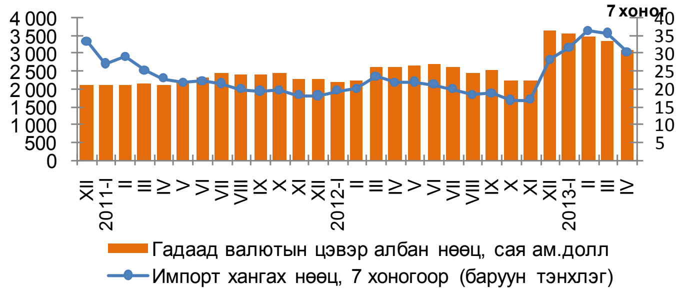

Үнэт цаасны зах зээл

Үнэт цаасны арилжаагаар 2013 оны эхний 4 сард 10.3 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 18.5 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Энэ нь өмнөх оны мөн үеийнхээс үнэт цаасны гүйлгээ 3.9 тэрбум төг буюу 27.5 хувь, арилжигдсан үнэт цаасны тоо 12.5 сая ш буюу 40.3 хувиар буурчээ.

Үнэт цаасны арилжаа 2013 оны 4 дүгээр сард 22 өдөр явагдаж, 1.6 тэрбум төгрөгийн гүйлгээ хийгдэж, 4.3 сая ш үнэт цаас арилжигдсан байна. Гүйлгээний хэмжээ 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.2 тэрбум төг буюу 11.5 хувь буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.4 тэрбум төг буюу 59.8 хувиар буурчээ. Арилжсан үнэт цаасны тоо 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.5 сая.ш буюу 54.6 хувь өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 10.1 сая ш буюу 70.1 хувиар буурлаа.

Хөрөнгийн зах зээлийн чиг хандлагыг илэрхийлэх ТОП-20 дундаж индекс 2013 оны 4 дүгээр сард 14685.5 болж, өмнөх сарынхаас 1538.9 нэгжээр буурчээ (Зураг II.16). Хөрөнгийн зах зээлд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хувьцаат компаниудын үнэт цаасны зах зээлийн нийт үнэлгээ 2013 оны 4 дүгээр сард 1320.4 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 243.9 тэрбум төг буюу 15.6 хувиар буурлаа (Зураг II.15).

"ХАЙ БИ ОЙЛ" хувьцаат компаний 2945.9 мян. ш хувьцаа 2013 оны 4 дүгээр сард арилжигдсан нь хамгийн идэвхтэй арилжаалсан үнэт цаас байв.

Монголбанкны төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 4 дүгээр сард 1417.4 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 104.3 төг буюу 7.9 хувиар суларсан байна (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн ам.доллартай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувь, 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.9 хувиар суларчээ (Зураг II.18).

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 4 дүгээр сард 1843.7 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 115.3

Зураг-II.16

ТОП-20 индекс, сарын дундаж, хувиар

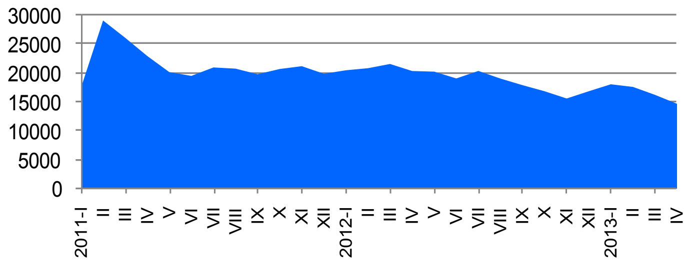

Зураг-II.17

Зах зээлийн үнэлгээ, сарын эцэст, тэрбум төг

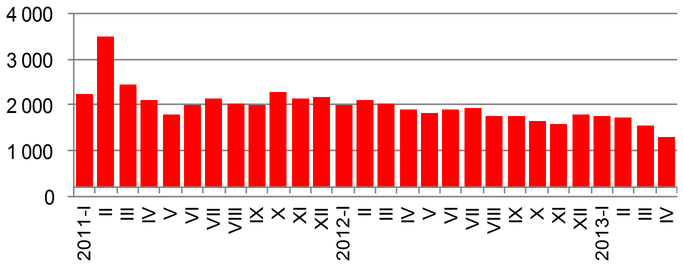

Хүснэгт-II.5

Монголбанкны төгрөгийн гадаад валюттай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

Үзүүлэлт	2012 IV	2013 III	2013 IV
Ам. доллар	**1 313.1**	**1 404.4**	**1 417.4**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	7.6	5.3	7.9
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.5	0.8	0.9
Евро	**1 728.4**	**1 819.8**	**1 843.7**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	- 2.0	3.3	6.7
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.9	- 2.3	1.3
Юань	**208.2**	**226.0**	**229.1**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	11.4	7.0	10.0
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 1.4	1.0	1.4
Рубль	**44.5**	**45.6**	**45.2**
Жилийн өөрчлөлт, хувиар, өмнөх оны мөн үе=100	2.3	0.4	1.6
Сарын өөрчлөлт, хувиар, өмнөх сар=100	- 2.0	- 1.3	- 0.8

Зураг-II.18

Төгрөгийн ам. доллартай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

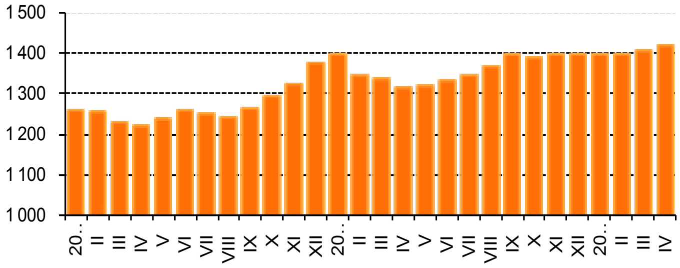

төг буюу 6.7 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 2.3 хувь чангарч, 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.3 хувиар суларсан байна (Зураг II.19).

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 4 дүгээр сард 229.1 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 20.9 төг буюу 10.0 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.0 хувь, 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.4 хувиар суларсан байна (Зураг II.20).

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 4 дүгээр сард 45.2 төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.7 төг буюу 1.6 хувиар суларчээ (Хүснэгт II.5). Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн дундаж ханш 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 1.3 хувь, 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.8 хувиар чангарсан байна (Зураг II.21).

Зураг-II.19

Төгрөгийн евротой харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

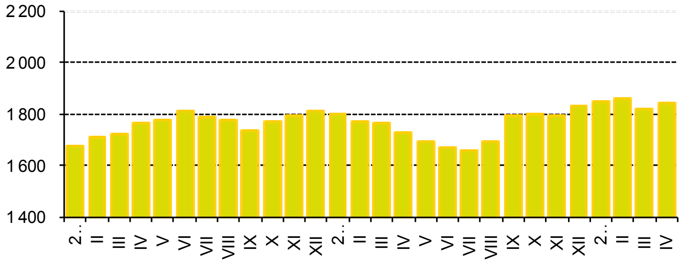

Зураг-II.20

Төгрөгийн юаньтай харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

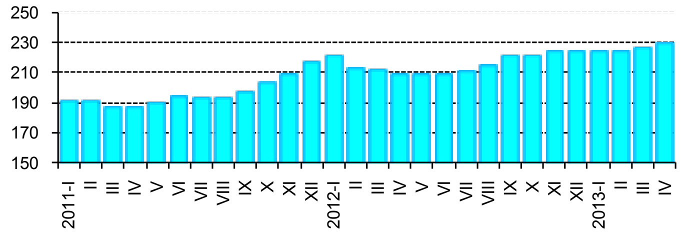

Зураг-II.21

Төгрөгийн рубльтэй харьцах нэрлэсэн ханш, сарын дундаж, төг

II.4 Улсын нэгдсэн төсөв

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 4 сард 1589.4 тэрбум төг, зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 1453.4 тэрбум төг болж, улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 136.0 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн тэнцлийн ашиг 184.0 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдэхэд орлогын өсөлт нь зарлагын өсөлтөөс 12.4 пунктээр илүү байгаа нь нөлөөлжээ (Зураг-II.22).

Улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 1589.2 тэрбум төг, урсгал зардал 1349.1 тэрбум төг болж, тэнцвэржүүлсэн урсгал тэнцэл 240.1 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа. Өмнөх оны мөн үеийнхээс улсын нэгдсэн төсвийн урсгал орлого 128.4 тэрбум төг, урсгал зарлага 117.3 тэрбум төгрөгөөр өсчээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны 3 дугаар сард 404.2 тэрбум төг байсан бол

Зураг-II.22

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого, зарлага, тэнцэл, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, тэрбум төг

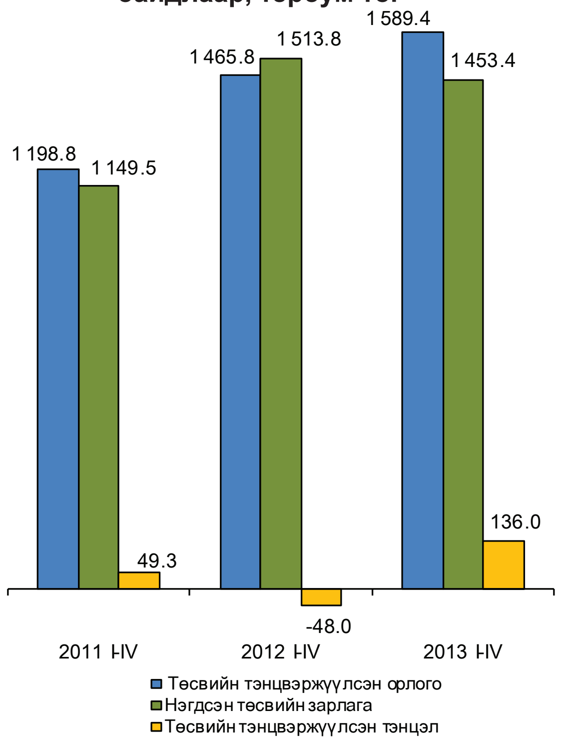

2013 оны 4 дүгээр сард 486.0 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 81.8 тэрбум төг буюу 20.2 хувиар өслөө. Улсын нэгдсэн төсвийн зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны 3 дугаар сард 404.4 тэрбум төг байсан бол 2013 оны 4 дүгээр сард 433.6 тэрбум төг болж, өмнөх сарынхаас 29.2 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар өслөө. Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн нийт тэнцэл 2013 оны 3 дугаар сард 0.2 тэрбум төгрөгийн алдагдалтай гарсан бол энэ оны 4 дүгээр сард 52.4 тэрбум төгрөгийн ашигтай гарлаа.

Төсвийн орлого

Улсын нэгдсэн төсвийн тэнцвэржүүлсэн орлого тусламжийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 4 сард 1589.4 тэрбум төг, тогтворжуулалтын санд төвлөрүүлсэн орлого 19.4 тэрбум төг нийтдээ 1608.8 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 134.1 тэрбум төг буюу 9.1 хувиар өсчээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын нийт орлого 122.2 тэрбум төг буюу 9.4 хувиар нэмэгдэхэд бусад татварын орлого 48.5 тэрбум төг буюу 21.5 хувь, гадаад худалдааны татварын орлого 7.0 тэрбум төг буюу 7.2 хувиар буурсан хэдий ч нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого 70.4 тэрбум төг буюу 37.2 хувь, орлогын албан татварын орлого 52.8 тэрбум төг буюу 17.1 хувь, дотоодын бараа, үйлчилгээний татварын орлого 50.3 тэрбум төг буюу 10.6 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлого 6.2 тэрбум төг буюу 3.8 хувиар нэмэгдэхэд төсөвт газрын өөрийн орлого 13.8 тэрбум төг буюу 16.2 хувь хувьцааны ногдол ашгийн орлого 6.4 тэрбум төг буюу 62.9 хувь, бусад нэр заагдаагүй орлого 5.7 тэрбум төг буюу 31.0 хувиар буурсан хэдий ч газрын тосны орлого 25.4 тэрбум төг буюу 2.5 дахин, хүү, торгуулийн орлого 5.1 тэрбум төг буюу 34.1 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Улсын нэгдсэн төсвийн орлогын 88.4 хувийг татварын орлого, 10.4 хувийг татварын бус орлого, 1.2 хувийг тогтворжуулалтын сангийн орлого эзэлж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс татварын бус орлогын эзлэх хувь 0.5 пунктээр буурч, тогтворжуулалтын сангийн орлогынх 0.3 пункт, татварын орлогынх 0.2 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

Төсвийн зарлага

Улсын нэгдсэн төсөвт зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийн нийт хэмжээ 2013 оны эхний 4 сард 1453.4 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 60.4 тэрбум төг буюу 4.0 хувиар буурахад бараа, үйлчилгээний зардал 138.8 тэрбум төг буюу 25.8 хувь, зээлийн үйлчилгээний төлбөрийн зардал 4.4 тэрбум төг буюу 18.1 хувиар өссөн хэдий ч хөрөнгийн зардал 151.5 тэрбум төг буюу 59.3 хувь, эргэж төлөгдөх цэвэр зээл 26.1 тэрбум төг, татаас ба шилжүүлгийн зардал 25.9 тэрбум төг буюу 3.9 хувиар буурсан нь нөлөөлжээ.

Улсын нэгдсэн төсвийн нийт зарлага, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлд урсгал зардал 92.8 хувь, хөрөнгийн зардал 7.2 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс хөрөнгийн зардлын эзлэх хувь 9.7 пункт, эргэж төлөгдөх цэвэр зээлийнх 1.7 пунктээр буурч, урсгал зардлынх 11.4 пунктээр өсчээ (Хавсралт 5).

II.5 Гадаад худалдаа

Монгол Улс 2013 оны эхний 4 сард дэлхийн 108 оронтой худалдаа хийж, гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт 2953.3 сая ам.долл, үүнээс экспорт 1212.5 сая ам.долл, импорт 1740.8 сая ам.долларт хүрчээ (Зураг II.23). Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт бараа эргэлтийн хэмжээ 410.6 сая ам.долл буюу 12.2 хувь, үүний дотор импортын хэмжээ 339.8 сая ам.долл буюу 16.3 хувь, экспортын хэмжээ

Зураг-II.23

Гадаад худалдааны нийт бараа эргэлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, сая ам.долл

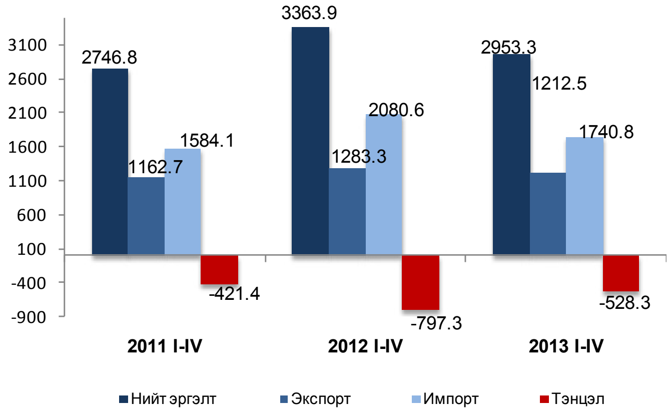

70.8 сая ам.долл буюу 5.5 хувиар буурчээ.

Өмнөх оны эхний 4 сард гадаад худалдааны нийт бараа эргэлтийн 50.1 хувь нь БНХАУ-д, 18.9 хувь нь ОХУ-д, 31.0 хувь нь бусад улсад ногдож байсан бол 2013 оны эхний 4 сард нийт бараа эргэлтийн 50.0 хувь нь БНХАУ-д, 15.6 хувь нь ОХУ-д, 34.4 хувь нь бусад улсад ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс ОХУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 3.3 пункт, БНХАУ-тай хийсэн бараа эргэлтийн эзлэх хувь 0.1 пунктээр буурч, бусад улсынх 3.4 пунктээр өсчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 4 сард 528.3 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 269.0 сая ам.долл буюу 33.7 хувиар буурчээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2012 оны 4 дүгээр сард 217.1 сая ам.долларын алдагдалтай гарсан бол 2013 оны 4 дүгээр сард 132.5 сая ам.долларын алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 84.6 сая ам.долл буюу 39.0 хувиар буурчээ.

Экспорт

Манай улс 2013 оны эхний 4 сард нийт 46 оронд бараа, бүтээгдэхүүн экспортолсноос БНХАУ-д 90.3 хувь, Канад улсад 4.5 хувь, ОХУ-д 1.4 хувь, Их Британи болон Итали улсад тус бүр 0.6 хувь, БНСУ-д 0.5 хувь, ХБНГУ болон Австрали улсад тус бүр 0.4 хувь, Арабын нэгдсэн Эмират улсад 0.3 хувь, Өмнөд Африкийн Бүгд Найрамдах улсад 0.2 хувь ногдож байгаа нь нийт экспортын 99.2 хувийг эзэлж байна (Зураг II.25).

Экспортын 97.2 хувийг эрдэс бүтээгдэхүүн, үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос, түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, тэдгээрээр хийсэн эдлэл, нэхмэл бүтээгдэхүүн, авто, агаарын ба усан замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги эзэлж байна (Хүснэгт II.6).

Зураг-II.24

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний улирлын байдлаар

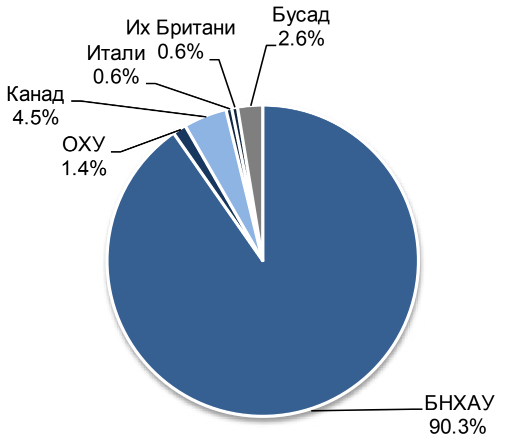

Зураг-II.25

Экспортын бүтэц, голлох улсаар, 2013 оны эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

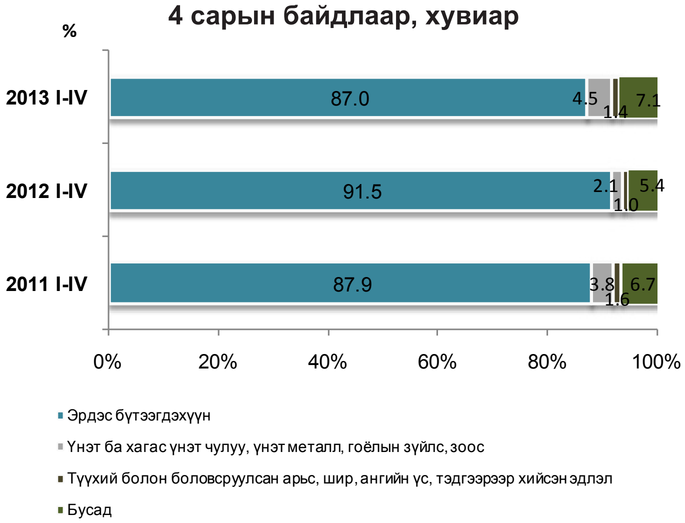

Хүснэгт-II.6

Экспортолсон зарим эрдэс бүтээгдэхүүн, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.т

	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV
Нүүрс	4 678.4	5 332.7	5 007.3
Зэсийн баяжмал	187.3	186.0	186.5
Төмрийн хүдэр	1 541.3	1 977.5	1 933.1
Боловсруулаагүй газрын тос (мян.баррел)	685.2	1 007.7	1 420.6
Цайрын хүдэр, баяжмал	49.1	39.6	47.5
Боловсруулаагүй болон хагас боловсруулсан алт (т)	1.1	0.6	1.3

Экспортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 70.8 сая ам.долл буюу 5.5 хувиар буурахад экспортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний экспорт 119.2 сая ам.доллараар буурсан нь голлон нөлөөлөв.

Экспортын гол нэрийн барааны дүнд эзлэх хувийг авч үзэхэд нүүрс 27.9 хувь, зэсийн баяжмал 22.8 хувь, төмрийн хүдэр 18.4 хувь, боловсруулаагүй газрын тос 11.1 хувь, цайрын

хүдэр, баяжмал 3.9 хувь, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт 4.5 хувь, жоншны хүдэр, баяжмал 1.7 хувь, бусад бүтээгдэхүүн 9.7 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс нийт экспортод зэсийн баяжмалын эзлэх хувь 1.8 пункт, цайрын хүдэр, баяжмалынх 0.9 пункт, боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алтных 2.4 пункт, боловсруулаагүй газрын тосных 3.1 пункт, төмрийн хүдрийнх 7.4 пунктээр өсч, нүүрснийх 17.3 пункт, жоншны хүдэр, баяжмалынх 0.3 пунктээр буурчээ.

Импорт

Манай улс 2013 оны эхний 4 сард нийт 107 оронтой импортын худалдаа хийсний 25.5 хувийг ОХУ-тай, 21.9 хувийг БНХАУ-тай, 9.0 хувийг АНУ-тай, 8.1 хувийг Япон улстай, 8.5 хувийг БНСУ-тай, 3.2 хувийг тус тус Канад болон ХБНГУ-тай, 4.1 хувийг Белорусь улстай хийсэн нь нийт дүнгийн 83.5 хувийг эзэлж байна (Зураг II.26). Нийт импортод голлох улсуудын эзлэх хувийг өмнөх оны мөн үеийнхтэй харьцуулахад Белорусь улсынх 2.2 пункт, Канад улсынх 2.0 пункт, БНСУ-ынх 1.7 пункт, Япон улсынх 0.8 пункт, ХБНГУ-ынх 0.2 пунктээр тус тус өсч, харин ОХУ-ынх 4.0 пункт, АНУ-ынх 2.4 пункт, БНХАУ-ынх 1.4 пунктээр буурчээ.

Импортын хэмжээ өмнөх оны мөн үеийнхээс 339.8 сая ам.долл буюу 16.3 хувиар буурахад импортын дүнд өндөр хувийн жин эзэлдэг эрдэс бүтээгдэхүүний импорт 36.7 сая ам.долл, авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд ангийн бүлгийнх 186.5 сая ам.долл, машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн сэлбэг, эд ангийнх 62.6 сая ам.долл, үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүнийх 34.1 сая ам.долл, хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр, хяналт, эмнэлэг, мэс заслын багаж, цаг, хөгжмийн зэмсгийнх 15.3 сая ам.долл, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүнийх 4.4 сая ам.доллараар буурсан нь голлон нөлөөлөв.

Нийт импортын 26.6 хувийг эрдэс

Зураг-II.26

Импортын бүтэц, голлох улсаар, хувиар, 2013 оны эхний 4 сарын байдлаар

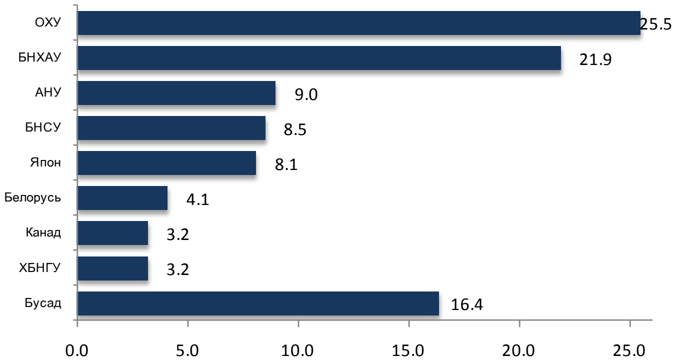

Зураг-II.27

Импортын бүтэц, барааны голлох бүлгээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

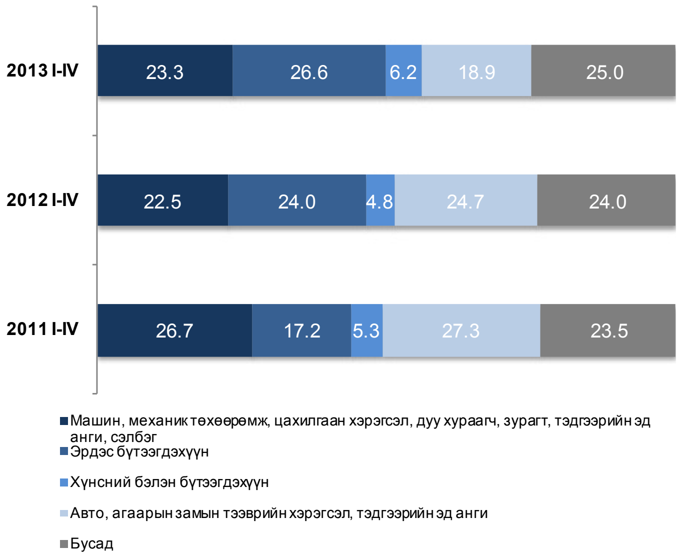

Зураг-II.28

Зарим барааны импорт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.ам.долл

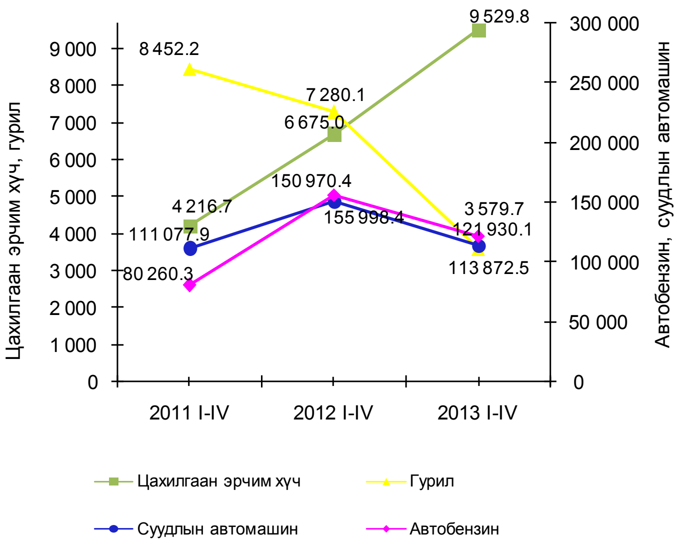

бүтээгдэхүүн, 23.3 хувийг машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг, 18.9 хувийг авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги, 6.9 хувийг үндсэн төмөрлөг, түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн, 6.2 хувийг хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн, 4.4 хувийг хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн, 3.7 хувийг хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл, үлдсэн 10.0 хувийг бусад бүлгийн бүтээгдэхүүн эзэлж байна (Зураг II.28).

Гурилын импортын үнийн дүн 2013 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.7 сая ам.долл, биет хэмжээ 17.0 мян.т, суудлын автомашины импортын биет хэмжээ 1.1 мян.ш, үнийн дүн 37.1 сая ам.долл, автобензиний импортын биет хэмжээ 30.4 мян.т, үнийн дүн 34.1 сая ам.доллараар буурч, харин цахилгаан эрчим хүчний биет хэмжээ 40.0 сая квт.ц, үнийн дүн 2.9 сая ам.доллараар өсчээ. (Зураг II.28).

Газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 2013 оны эхний 4 сард 329.3 мян.т буюу 410.7 сая ам.долл болж, нийт импортын үнийн дүнгийн 23.6 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеийнхээс газрын тосны бүтээгдэхүүний импорт 48.6 мян.т буюу 12.9 хувиар буурсан байна.

2013 оны эхний 4 сард газрын тосны бүтээгдэхүүнийг ОХУ, БНСУ, Белорусь улсаас; гурилыг ОХУ болон Казахстан улсаас; элсэн чихрийг Тайланд, Бразил улсаас; нийтийн тээврийн хэрэгслийг БНСУ, БНХАУ-аас; суудлын автомашиныг Япон, БНСУ, ХБНГУ, АНУ-аас; ачааны автомашиныг БНСУ, Япон, БНХАУ АНУ-аас голлон нийлүүлсэн байна.

Импортолсон барааны 90.7 хувийг валютын төлбөртэй худалдаа, 7.8 хувийг гадаадын хөрөнгө оруулалтын бараа, 1,3 хувийг тусламжийн бараа, 0.2 хувийг бусад төрлийн худалдаагаар нийлүүлсэн бараа эзэлж байна.

III. Үйлдвэрлэл үйлчилгээ

III.1 Мал аж ахуй

Улсын хэмжээнд 2012 оны эцэст тоологдсон төллөх насны нийт 17.7 сая хээлтэгч малын 65.3 хувь буюу 11.6 сая хээлтэгч 2012 оны эхний 4 сарын байдлаар төллөсөн байна. Эм хонины 70.6 хувь, эм ямааны 68.8 хувь, ингэний 31.9 хувь, үнээний 30.7 хувь, гүүний 21.6 хувь нь төллөжээ.

Гарсан төлийн 98.6 хувь буюу 11477.5 мян.толгой төл бойжиж байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 1167.5 мянга буюу 11.3 хувиар илүү байна (Хавсралт 12).

Унага бойжилт 98.1 хувь, тугал 98.2 хувь, ботго 98.9 хувь, хурга 98.8 хувь, ишиг 98.5 хувь байгаа нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.1-0.3 пунктээр буурч харин ботго өмнөх оны түвшинд байна (Зураг III.2, Хавсралт 12).

2013 оны 5 дугаар сарын 1-ний байдлаар хээлтүүлэгт орвол зохих 56.7 мянган ингэний 96.9 хувь буюу 54.9 мянга нь хээлтүүлэгт орсон байна.

Зураг-III.1

Төллөсөн хээлтэгч, аймаг, нийслэлээр 2013 оны эхний 4 сард, мян.толгой

Том малын зүй бус хорогдол 2013 оны эхний 4 сард улсын хэмжээнд 344.1 мян.толгойд хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 149.3 мян.толгой буюу 76.6 хувиар өссөн байна. Том малын зүй бус хорогдлыг малын төрлөөр авч үзвэл адуу 15.7 мянга, үхэр 40.0 мянга, тэмээ 0.4 мянга, хонь 131.1 мянга, ямаа 156.8 мянга байна (Зураг III.4). Нийт хорогдлын 38.1 хувийг хонь, 45.6 хувийг ямаа эзэлж байна.

Архангай аймагт оны эхэнд тоологдсон малын 1.8 хувь буюу 60.1 мянга, Хөвсгөл аймагт 1.3 хувь буюу 47.5 мянга, Завхан аймагт 1.7 хувь буюу 38.7 мянга, Дорнод аймагт 3.2 хувь буюу 38.1 мянга, Баянхонгор аймагт 1.2 хувь буюу 31.4 мянга, Говь-Алтай аймагт 1.2 хувь буюу 22.0 мянга, Төв аймагт 0.6 хувь буюу 19.8 мянга нь 2013 оны эхний 4 сард хорогдлоо. Улсын хэмжээнд хорогдсон малын 74.9 хувийг эдгээр аймагт хорогдсон мал эзэлж байна (Зураг III.3).

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний 4 сард 14.5 мян.мал өвчнөөр хорогдсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.2 мянга буюу 55.9 хувиар өсчээ.

Зураг-III.2

Бойжуулсан төл, төрлөөр, жил бүрийн эхний 4 сард, мян.толгой

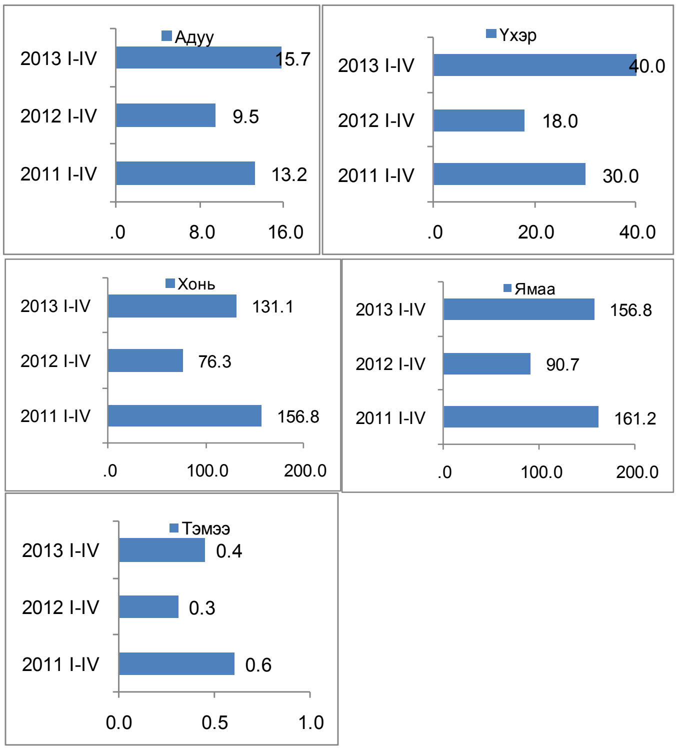

Зураг-III.3

Зүй бусаар хорогдсон том мал, аймаг, нийслэлээр 2013 оны эхний 4 сард, мян.толгой

Зураг-III.4

Зүй бусаар хорогдсон том мал, төрлөөр, жил бүрийн эхний 4 сард, мян.толгой

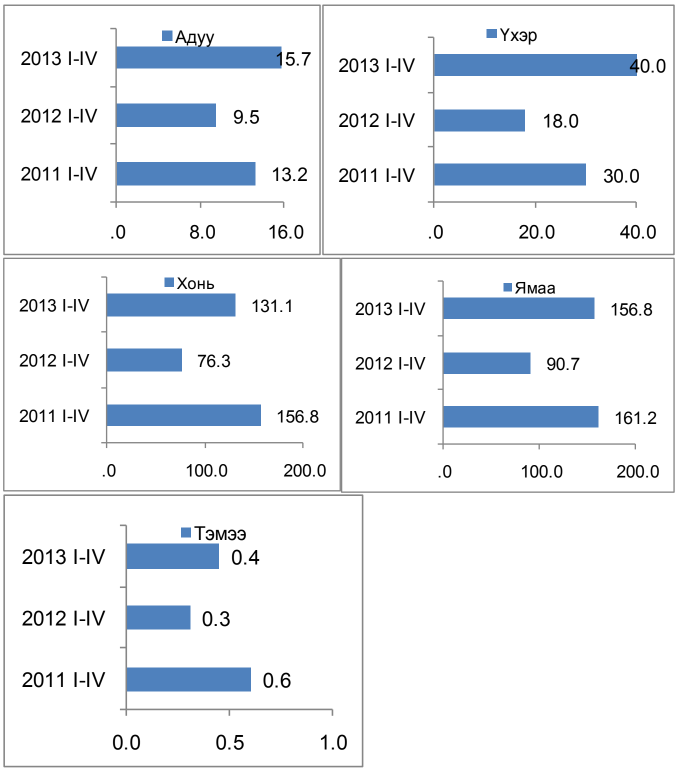

III.2 Аж үйлдвэр

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр, 2013 оны эхний 4 сард 682.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 19.7 тэрбум төг буюу 3.0 хувиар өслөө. Энэхүү өсөлтөд уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын газрын тос, алт зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 24.2 хувиас 2.2 дахин, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын металл цувимал, сүлжмэл эдлэл, талх, жүүс, металл бэлдэц, шингэн сүү, амтат ус ундаа, самнасан ноолуур, хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн, нарийн боов, нэхий дээл, вакум цонх, хаалга, хэвлэмэл хуванцар карт зэрэг нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 0.1 хувиас 8.0 дахин нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлжээ.

Харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарын зэсийн баяжмал болон молибдений баяжмал, металл агуулгаараа, нүүрс, төмрийн хүдэр, хайлуур жоншны баяжмал зэрэг гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 3.5-61.0 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын катодын зэс, архи, малын мах, шахмал түлш, тамхи, шохой, цемент, цахилгааны утас зэрэг бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2.5-93.8 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл оны үнээр, 2013 оны эхний 4 сард 1726.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 111.0 тэрбум төг буюу 6.9 хувиар, үүнээс боловсруулах аж үйлдвэрийнх 127.8 тэрбум төг буюу 37.4 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 19.5 тэрбум төг буюу 11.1 хувиар өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 36.2 тэрбум төг буюу 3.3 хувиар буурчээ.

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн оны үнээр, 2013 оны эхний 4 сард 1845.7 тэрбум төг болж, 1130.8 тэрбум төг буюу 61.3 хувийг гадаад зах зээлд борлуулжээ (Хавсралт 10).

Зураг-III.5

Уул уурхайн зарим гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар, 2005=100%

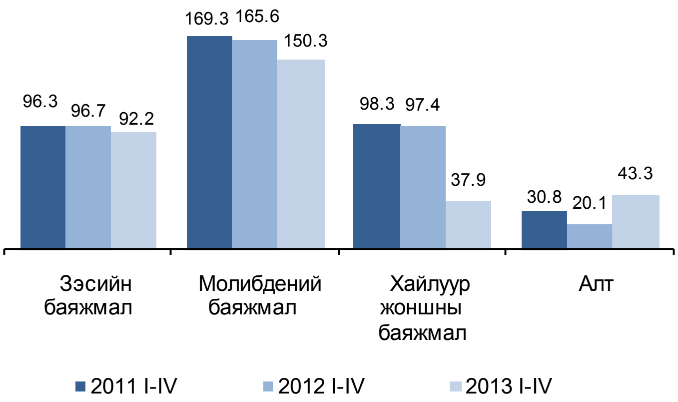

Зураг-III.6

Түлш, эрчим хүчний гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн өөрчлөлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар, 2005=100%

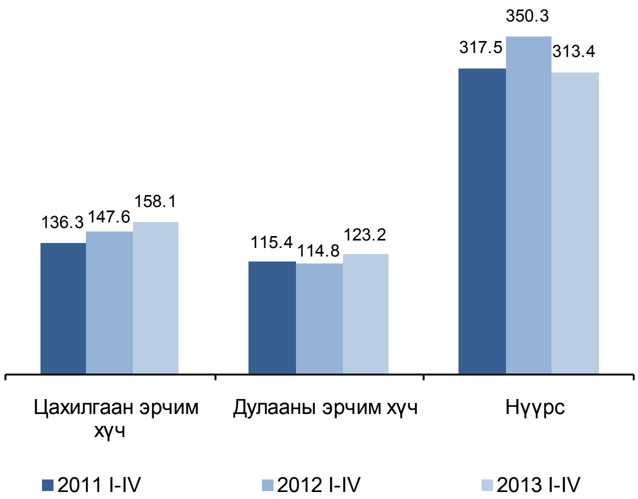

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүний 56.3 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрт, 33.2 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрт, 10.5 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна (Зураг 3). Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 2013 оны 4 сард 1039.1 тэрбум төг болж, 850.7 тэрбум төг буюу 81.9 хувийг, боловсруулах аж үйлдвэрийн борлуулсан бүтээгдэхүүн 612.7 тэрбум төг болж, 280.1 тэрбум төг буюу 45.7 хувийг нь гадаад зах зээлд борлуулав.

Нийт борлуулалтад боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь 2013 оны

эхний 4 сард 33.2 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.8 пункт, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарынх 10.5 хувь болж 0.7 пунктээр нэмэгдэж, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарынх 56.3 хувь болж 4.5 пунктээр буурлаа (Зураг 3).

Аж үйлдвэрийн салбарт ажиллагчдын тоо 2013 оны 4 дүгээр сарын эцэст 59172 болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2392 хүн буюу 4.2 хувиар өсчээ. Ажиллагчдын тоо уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 325 хүн буюу 1.8 хувь, боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 1926 хүн буюу 7.9 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 141 хүн буюу 1.0 хувиар өсчээ.

Зураг-III.7

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний борлуулалтын бүтэц, дэд салбараар, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, хувиар

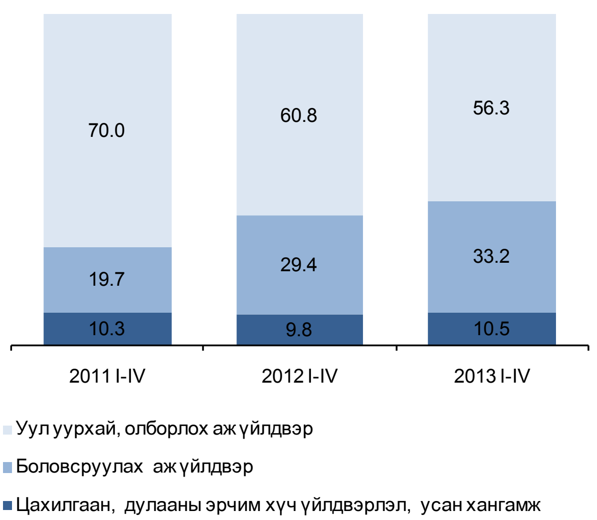

Аж үйлдвэрийн салбарын хөдөлмөрийн бүтээмж (2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр) 2013 оны эхний 4 сард 11776.4 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 348.0 мян.төг буюу 2.9 хувиар буурчээ. Хөдөлмөрийн бүтээмж боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт 47.6 мян.төг буюу 0.6 хувь, цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт 389.6 мян.төг буюу 6.1 хувиар өсч, харин уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт 1858.7 мян.төг буюу 8.3 хувиар буурлаа.

III.3 Дотоод худалдаа

Улсын хэмжээнд 2013 оны эхний улиралд нийт 50836 аж ахуйн нэгж, байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 19478 аж ахуйн нэгж буюу 38.3 хувь нь бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарт үйл ажиллагаа явуулж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2683 аж ахуйн нэгжээр буюу 16.0 хувиар өссөн байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт аж ахуйн нэгжийн 10.0 гаруй хувь, борлуулалтын нийт орлогын 90.0 гаруй хувийг жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгж эзэлж байна.

Жилд 50.0 сая төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой нэг аж ахуйн нэгжид ногдох дундаж орлого 2011 оны эхний улиралд 743.9 сая төг, 2012 оны эхний улиралд 1340.0 сая төг байсан бол 2013 оны эхний улиралд 1117.7 сая төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 222.3 сая төг буюу 16.6 хувиар буурчээ.

Зураг-III.8

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, тэрбум төг

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт борлуулалт (оны үнээр) 2013 оны эхний улиралд 1332.3 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 105.5 тэрбум төг буюу 7.3 хувиар буурчээ. Өмнөх оны мөн үеийнхээс бөөний худалдааны борлуулалт 64.9 тэрбум төг буюу 7.6 хувь, жижиглэн

худалдааны борлуулалт 40.6 тэрбум төг буюу 7.0 хувиар буурлаа. (Хүснэгт III.1).

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалтын 91.5 хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт өмнөх оны мөн үеийнхээс Дорноговь, Говь-Алтай, Төв , Завхан, Увс, Дархан-Уул, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод буурч, бусад аймагт 1.8- 72.8 хувиар өслөө.

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой аж ахуйн нэгжийн худалдааны ашигтай талбай 2013 оны эхний улиралд дунджаар 4358.7 ам метр байгаа бол 100 сая төгрөгөөс бага орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд 133.5 ам метр байна. (Хүснэгт III.2).

Жилд 5 тэрбум төгрөгөөс дээш борлуулалтын орлоготой худалдааны томоохон төвүүдэд нэг ам метр талбайд ногдох дундаж орлого 2013 оны эхний улиралд 4.5 сая төг, 100 сая төгрөгөөс бага борлуулалтын орлоготой жижиг аж ахуйн нэгжийн хувьд энэ үзүүлэлт 230.2 мян.төг байна. (Хүснэгт III.2).

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын аж ахуйн нэгжийн ажлын цагийн үргэлжлэх хугацаа нийт аж ахуйн нэгжийн 0.8 хувьд нь 8 хүртэл цаг, 95.0 хувьд нь 8-10 цаг, 4.2 хувьд нь 24 цаг байна.

Бөөний болон жижиглэн худалдааны салбарын нийт ажиллагчдын 68.0 хувь нь эмэгтэй ажиллагч байна.

Хүснэгт-III.1

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Дэд салбар	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2013 I-III / 2012 I-III %
Бүгд	978 277.2	1 437 838.8	1 332 336.0	92.7
Бөөний худалдаа	691 116.9	859 373.8	794 468.8	92.4
Жижиглэн худалдаа	287 160.3	578 465.0	537 867.2	93.0

Хүснэгт-III.2

Бөөний болон жижиглэн худалдааны талбай хэмжээ, борлуулалтын орлогын бүлгээр, 2013 оны эхний улирлын байдлаар

Борлуулалтын орлого, бүлгээр	Ашигтай талбайн нийт хэмжээ ($м^2$)	Нэг аж ахуйн нэгжид ногдох ашигтай талбай ($м^2$)	Ашигтай талбайн нэг $м^2$-д ногдох дундаж орлого (мян.төг)
100 сая төг хүртэл	103 494.7	133.5	230.2
101-500 сая төг	114 416.2	510.8	429.7
501-1000 сая төг	19 095.0	360.3	1 930.4
1001-5000 сая төг	67 399.0	765.9	3 087.0
5001 сая төгрөгөөс дээш	226 653.0	4 358.7	4 475.7

Зураг-III.9а

Бөөний болон жижиглэн худалдааны нийт борлуулалт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар, тэрбум төг

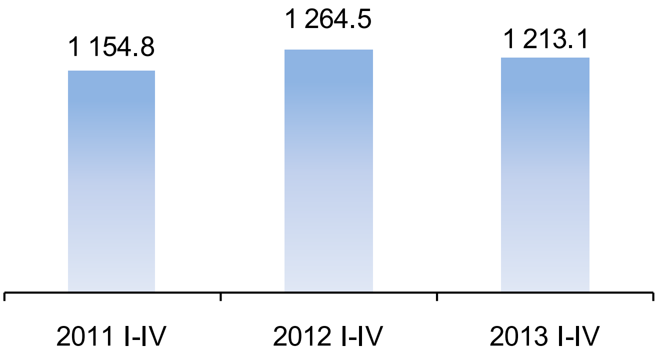

III.4 Тээвэр

Төмөр замын тээврээр 2013 оны эхний 4 сард 6346.1 мян.т ачаа тээж, давхардсан тоогоор 1213.1 мян.зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 274.5 мян.т буюу 4.1 хувь, зорчигчдын тоо 51.4 мян.хүн буюу 4.1 хувиар буурчээ (Зураг III.9.а, III.9.б).

Өмнөх оны мөн үеийнхээс төмөр замаар тээсэн нийт ачааны хэмжээ 274.5 мянган тонноор буурахад дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 278.0 мян.т буюу 8.9 хувиар нэмэгдсэн хэдий

Зураг-III.9б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, мян.т

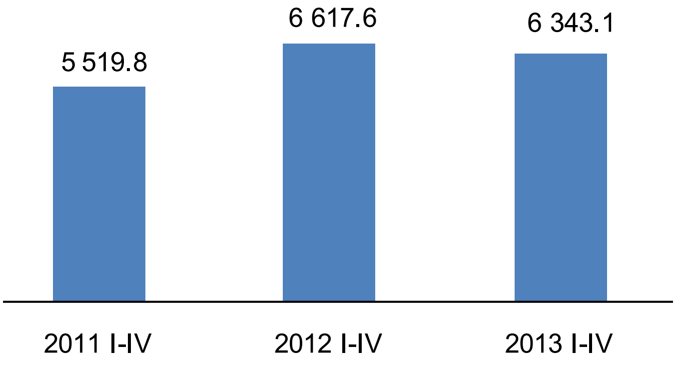

ч экспортод гаргасан ачааны хэмжээ 505.2 мян.т буюу 22.1 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа 2013 оны 4 дүгээр сард 1741.3 мян.т болж, өмнөх сарынхаас 124.7 мян.т буюу 7.7 хувь, зорчигчдын тоо 323.4 мян.хүн болж, 43.0 мян.хүн буюу 15.4 хувь, тээврийн орлого 36.0 тэрбум төг болж, 1.5 тэрбум төг буюу 4.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс тээсэн ачаа 74.7 мян.т буюу 4.5 хувь, тээврийн орлого 1.2 тэрбум төг буюу 3.4 хувиар өсч, харин зорчигчдын тоо өмнөх оны мөн үеийнхээс 25.0 мян.хүн буюу 7.2 хувиар буурчээ (Зураг III.10.а, III.10.б).

Төмөр замын нийт ачаа тээвэрлэлтэд 2013 оны эхний 4 сард дотоодод тээвэрлэсэн ачаа 53.4 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.4 пунктээр нэмэгдэхэд дотоодод тээвэрлэсэн нүүрс 237.1 мян.т буюу 10.6 хувиар өссөн нь голлон нөлөөлжээ.

Төмөр замын тээврийн салбарын орлого 2013 оны эхний 4 сард 123.5 тэрбум төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.9 тэрбум төг буюу 8.8 хувиар буурчээ (Хүснэгт III.3).

III.5 Нийтийн хоол

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд 2013 оны эхний улиралд 694 аж ахуйн нэгж хамрагдсан нь уг салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 51.6 хувь, нийт орлогын 85.0 гаруй хувийг эзэлж байна.

Тэдгээр аж ахуйн нэгжийн нийт орлого 2013 оны эхний улиралд 33.6 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.5 тэрбум төг буюу 4.3 хувиар буурсан нь тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгжийн орлого өмнөх өны мөн үеийнхээс 2.8 тэрбум төг буюу 15.7 хувиар буурсан нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийтийн хоолны салбарын мэдээнд хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн нэг суудалд ногдох дундаж орлого 2013 оны эхний улиралд дунджаар 609.4 мян.төг болж, өмнөх оны

Зураг-III.10а

Төмөр замын тээврээр зорчигчдын тоо, жил бүрийн 4 дүгээр сарын байдлаар, мян.хүн

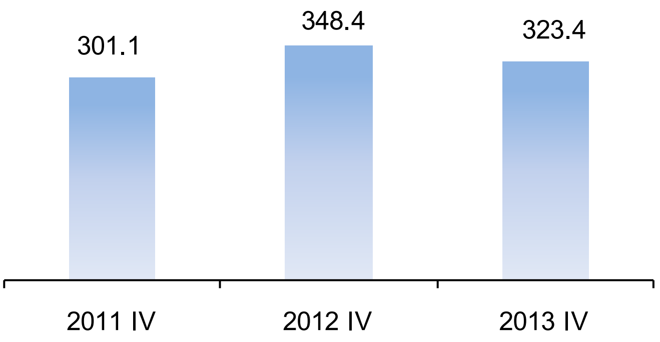

Зураг-III.10б

Төмөр замын тээврээр тээсэн ачаа, жил бүрийн 4 дүгээр сарын байдлаар, мян.т

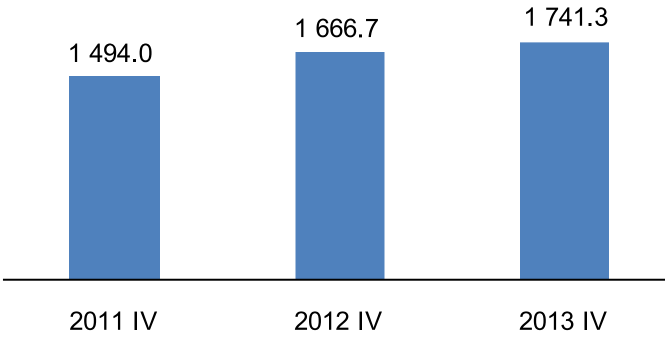

Хүснэгт-III.3

Төмөр замын тээврийн орлого, зорчигчдын тоо болон тээсэн ачаа, сараар

Хугацаа, сараар	Тээврийн орлого, сая төг	Зорчигчдын тоо, мян.хүн	Тээсэн ачаа, мян.т
2011 I	24 937.1	293.0	1 345.0
II	21 280.4	279.7	1 244.0
III	27 989.6	281.1	1 436.8
IV	32 225.5	301.1	1 494.0
2011 I-IV	106 432.5	1 154.8	5 519.8
2012 I	36 061.9	297.1	1 715.7
II	31 891.7	320.7	1 604.6
III	32 669.4	298.2	1 630.6
IV	34 807.8	348.4	1 666.7
2012 I-IV	135 430.9	1 264.5	6 617.6
2013 I	31 880.0	315.8	1 664.2
II	21 200.2	293.7	1 321.0
III	34 448.8	280.3	1 616.6
IV	35 996.2	323.4	1 741.3
2013 I-IV	123 525.2	1 213.1	6 343.1
2013 I-IV / 2012 I-IV %	91.2	95.9	95.9
2013 IV / 2012 IV %	103.4	92.8	104.5
2013 IV / 2013 III %	104.5	115.4	107.7

мөн үеийнхээс 31.6 мян.төг буюу 4.9 хувиар буурсан нь кафены нэг суудалд ногдох орлого 37.3 мян.төг буюу 8.1 хувиар, ресторааны нэг суудалд ногдох дундаж орлого 109.1 мян. төг буюу 11.0 хувиар буурсан нь нөлөөлсөн. Өмнөх оны мөн үеийнхээс баарны нэг суудалд ногдох дундаж орлого 15.3 мян.төг буюу 6.8 хувь, гуанзных 67.8 мян.төг буюу 11.9 хувиар өсчээ (Хүснэгт III.4).

Хүснэгт-III.4

Нийтийн хоолны салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Суудлын тоо			Нэг суудалд ногдох дундаж орлого (мян. төг)		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Ресторан	4 470.2	10 312.9	10 728.9	7 512	10 363	12 109	595.1	995.2	886.0
Кафе	1 226.0	2 729.4	2 681.9	3 891	5 947	6 361	315.1	459.0	421.6
Баар	843.9	1 206.8	1 516.0	4 339	5 327	6 269	194.5	226.5	241.8
Гуанз	1 241.9	2 957.2	3 582.1	3 904	5 204	5 632	318.1	568.3	636.0
Тусгай захиалгат хоолоор үйлчилдэг аж ахуйн нэгж	7 976.7	17 862.5	15 052.6	-	-	-	-	-	-
Дүн	**15 758.7**	**35 068.8**	**33 561.7**	**19 646**	**26 841**	**30 371**	**396.1**	**641.0**	**609.4**

Зочид буудал

Зочид буудлын мэдээнд 2013 оны эхний улиралд 288 аж ахуйн нэгж хамрагдсан нь уг салбартаа үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгжийн 66.1 хувь, нийт орлогын 80.0 гаруй хувийг эзэлж байна. Тэдгээр аж ахуйн нэгжийн орлого 2013 оны эхний улиралд 13.9 тэрбум төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.7 тэрбум төг буюу 14.3 хувиар нэмэгдэхэд 3, түүнээс дээш одтой буудлынх 1.6 тэрбум төг буюу 21.9 хувь, энгийн буудлынх 0.2 тэрбум төг буюу 5.8 хувь өссөн нь нөлөөлжээ.

Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 2013 оны эхний улиралд өмнөх оны мөн үеийнхээс 67.6 мян.төг буюу 2.7 хувиар өсөхөд 3, түүнээс дээш одтой буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого 526.3 мян.төг буюу 10.2 хувиар нэмэгдсэн нь нөлөөлөв.

Зочид буудлаар 2013 оны эхний улиралд үйлчлүүлэгчдийн 79.5 хувь нь Монгол Улсын иргэд, 20.5 хувь нь гадаадын иргэд байна. Нэг зочид буудалд дунджаар 2013 оны эхний улиралд 375 зочин ногдож, нэг зочин дунджаар 1.3 хоног байрласан байна. Нэг зочинд ногдох орлого дунджаар 128.2 мян.төг болж, өмнөх оны мөн үеийнхээс 6.8 мян.төг буюу 5.6 хувиар нэмэгдсэн байна.(Хүснэгт-III.5).

Хүснэгт-III.5

Зочид буудлын салбарын үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний улирлын байдлаар

Үзүүлэлт	Орлого (сая төг)			Өрөөний тоо			Зочдын тоо		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Энгийн буудал	2 131.7	4 276.6	4 525.1	2 348	3 202	3 544	59 599	61 807	75 139
2 одтой буудал	147.7	763.4	697.7	117	343	409	3 815	10 030	7 224
3, түүнээс дээш одтой буудал	5 076.1	7 076.8	8 628.7	1 142	1 374	1 520	22 370	27 972	25 668
Дүн	**7 355.5**	**12 116.8**	**13 851.5**	**3 607**	**4 919**	**5 473**	**85 784**	**99 809**	**108 031**

Хүснэгт-III.5-ын үргэлжлэл

Үзүүлэлт	Зочид буудлын нэг өрөөнд ногдох дундаж орлого (мян.төг)			Нэг зочинд ногдох дундаж орлого (мян.төг)		
	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III	2011 I-III	2012 I-III	2013 I-III
Энгийн буудал	907.9	1 335.6	1 276.8	35.8	69.2	60.2
2 одтой буудал	1 262.4	2 225.7	1 705.8	38.7	76.1	96.6
3, түүнээс дээш одтой буудал	4 444.9	5 150.5	5 676.8	226.9	253.0	336.2
Дүн	**2 039.2**	**2 463.3**	**2 530.9**	**85.7**	**121.4**	**128.2**

IV. Бусад

IV.1 Цаг уур, агаарын бохирдол

Ус, цаг уурын хүрээлэнгийн мэдээгээр хамгийн их хур тунадас 2013 оны 4 дүгээр сард Өвөрхангай аймгийн Хархорин суманд орж 25.1 мм-т хүрчээ. Энэ оны 4 дүгээр сард Баянхонгор аймгийн Шинэжинст суманд хамгийн их температур 31.0 хэм, Налайх дүүргийн Тэрэлж тосгонд хамгийн бага температур -29.0 хэм байлаа. Салхины хурд Дорноговь аймгийн Сайншанд суманд 27 м/с хүрчээ.

Аймгийн төв, нийслэлд агаарын дундаж хэм 2013 оны 4 дүгээр сард олон жилийн дунджаас 0.1 хэм, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.3 хэмээр хүйтэн байлаа.

Азотын давхар ислийн хоногийн дундаж агууламж 2013 оны 4 дүгээр сард Улаанбаатар хотын Баруун дөрвөн замын орчимд 30 удаа, 13-р хороолол орчимд 29 удаа, 32-ын тойрог орчимд 4 удаа, Хархорин захын орчимд 2 удаа, хүхэрлэг хийн хоногийн дундаж агууламж 32-ын тойрог орчимд 5 удаа, 1-р хороолол орчимд 2 удаа, Баруун дөрвөн зам, 13-р хороолол орчимд тус бүр 1 удаа, 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 27 удаа, 32-ын тойрог орчимд 25 удаа, Хархорин захын орчимд 19 удаа, 13-р хороолол орчимд 15 удаа, 2.5 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Баруун дөрвөн замын орчимд 6 удаа, 13-р хороолол орчимд 1 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давсан байна.

Аюулт үзэгдэл, осол

Аюулт үзэгдэл, осол 2013 оны эхний 4 сарын байдлаар 1555 удаа гарсны улмаас 45 хүн амь насаа алдаж, 231.6 мян.толгой мал, амьтан хорогджээ. Энэ оны эхний 4 сард объектын түймэр 1426 удаа, ой, хээрийн түймэр 35 удаа, мал, амьтны халдварт галзуу өвчин 30 удаа, 3.5-аас дээш магнитудын газар хөдлөлт 22 удаа, үерийн аюулт үзэгдэл, гол,

Зураг-IV.1

Улаанбаатар хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м³)

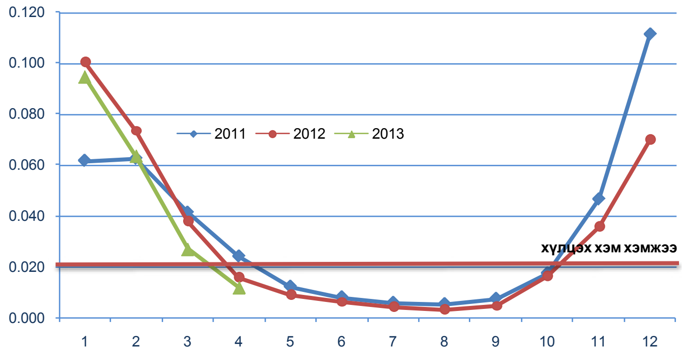

Зураг-IV.2

Улаанбаатар хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, эхний 7 харуулын дундаж, сараар, (мг/м3)

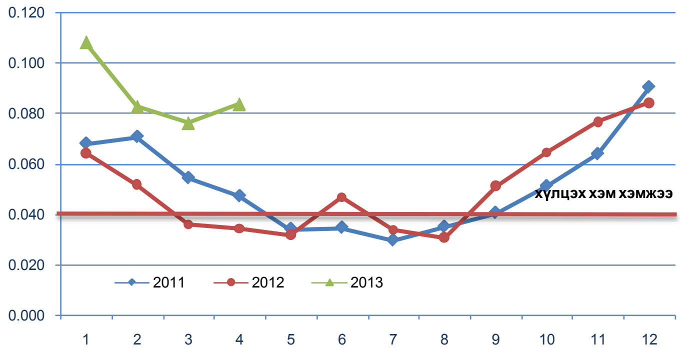

нуурын усанд хүн унасан осол тус бүр 9 удаа, химийн хорт бодисын алдагдалтай холбоотой ослын дуудлага, бичил уурхайн нурангины осол тус бүр 5 удаа, хүчтэй салхи шуурга, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осол тус бүр 3 удаа, үхрийн хорт салст халуурал өвчин, сум галт хэрэгслийн осол тус бүр 2 удаа, зуд, малын халдварт маеди весна өвчин, боом, малын гоц халдварт цэцэг өвчин тус бүр 1 удаа бүртгэгджээ. Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас объектын түймэрт 5.5 тэрбум төг, хүчтэй салхи шуурганд 420.1 сая төг, ой, хээрийн түймэрт 19.5 сая төг, мал, амьтны халдварт галзуу өвчинд 12.5 сая төгрөг, тэсэрч дэлбэрэх бодисын осолд 3.2 сая төгрөгийн хохирол иргэн болон байгууллагад учирсан байна. Объектын түймрээр 33 хүн, гол нуурын усанд унасан ослоор 7 хүн, бичил уурхайн нурангины ослоор 5 хүн амь насаа алджээ.

Өмнөх оны мөн үеийнхээс аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдол 94-өөр нэмэгдэв.

Хорогдсон мал, тэжээвэр амьтдын тоо 2013 оны эхний 4 сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 230.7 мян. толгойгоор их байна. (Хүснэгт IV.1).

Хүснэгт-IV.1

Аюулт үзэгдэл, осол, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар*

Үзүүлэлт	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %
Аюулт үзэгдэл, ослын тохиолдлын тоо	1 241	1 461	1 555	106.4
Аюулт үзэгдэл, ослын улмаас амь насаа алдсан хүний тоо	72	45	45	100.0
Шатсан гэр, орон сууцны тоо	571	749	716	95.6
Аюулт үзэгдлийн улмаас хорогдсон, устгасан мал, тэжээвэр амьтан, толгой	164 445	940	231 602	24 638.5
Объектын түймрийн тоо	1 094	1 313	1 426	108.6
Учирсан хохирлын хэмжээ, тэрбум төг	1.2	3.9	6.0	154.1

*-Онцгой байдлын ерөнхий газрын мэдээ

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ
СТАТИСТИКИЙН ХОРООНЫ ДАРГА С.МЭНДСАЙХАН

2013 оны 5 дугаар сарын 13

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЗАРИМ ҮЗҮҮЛЭЛТ, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар, бүс, аймаг, нийслэлээр

Аймаг, нийслэл	Бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн тоо(сарын эцэст)			Орон нутгийн төсвийн нийт орлого, зарлагын харьцаа, хувиар			Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо*			Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн тоо		
	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV
ДҮН	**41 729**	**53 979**	**37 646**	**172.0**	**184.0**	**137.0**	**6 981**	**7 672**	**8 378**	**1 368**	**15 317**	**14 457**
Баруун бүс	**8 298**	**8 076**	**6 025**	**102.4**	**114.4**	**127.7**	**537**	**567**	**538**	**1 170**	**1 106**	**1 369**
БӨ	1 384	1 956	960	103.4	113.7	132.9	143	148	150	175	121	183
ГО	839	879	948	90.4	128.8	138.5	53	77	63	237	155	99
ЗА	2 864	1 961	1 357	107.3	100.7	116.4	88	121	88	274	242	427
УВ	1 057	945	1 006	130.7	125.8	129.3	124	114	93	294	210	168
ХО	2 154	2 335	1 754	77.7	104.8	123.6	129	107	144	190	378	492
Хангайн бүс	**13 014**	**13 020**	**9 962**	**150.9**	**112.4**	**130.2**	**916**	**951**	**1,036**	**3 121**	**2 384**	**2 683**
АР	2 073	2 169	2 144	136.1	139.4	132.9	157	132	137	388	300	290
БХ	2 030	1 846	1 458	117.1	124.9	120.2	130	135	158	855	487	389
БУ	1 008	743	315	90.6	141.7	139.2	82	95	140	361	386	259
ОР	2 086	2 391	1 898	200.0	101.0	143.0	185	183	240	307	317	245
ӨВ	3 437	2 896	2 435	56.2	113.1	120.3	157	226	178	522	417	702
ХӨ	2 380	2 975	1 712	103.9	120.0	130.9	205	180	183	688	477	798
Төвийн бүс	**7 002**	**8 605**	**6 273**	**231.6**	**171.7**	**135.9**	**1 111**	**1 193**	**1 176**	**2 310**	**1 872**	**1 829**
ГС	163	315	141	69.2	127.0	160.0	45	52	48	115	51	90
ДА	2 016	2 393	1 863	135.3	118.8	140.9	208	241	222	366	416	324
ДО	805	808	1 167	203.1	164.3	131.6	204	218	184	463	362	529
ДУ	953	937	600	129.4	198.9	143.8	80	82	79	193	189	138
ӨМ	502	986	802	379.4	217.3	160.7	119	134	135	477	205	192
СЭ	1 058	1 616	802	99.8	101.7	120.0	261	254	230	408	316	321
ТӨ	1 505	1 550	898	114.6	93.7	119.3	194	212	278	288	333	235
Зүүн бүс	**2 973**	**5 026**	**3 631**	**124.4**	**108.0**	**123.4**	**504**	**526**	**549**	**1 195**	**1 314**	**2 188**
ДД	885	2 124	2 426	138.0	114.6	123.2	196	202	295	573	778	1298
СҮ	1 075	1 556	182	117.7	112.3	125.0	69	67	103	191	203	476
ХЭ	1 013	1 346	1 023	120.2	97.8	122.2	239	257	151	431	333	414
Улаанбаатар	**10 442**	**19 252**	**11 755**	**177.7**	**285.7**	**151.4**	**3 862**	**4 340**	**5 030**	**5 832**	**8 641**	**6388**

* - Төмөр замын цагдаагийн хэлтэс, Иргэний агаарын тээврийн цагдаагийн тасагт бүртгэгдсэн болон Монгол Улсын иргэдийн хилийн чанадад үйлдсэн хэргүүдийг хамруулав.

Хавсралт № 2

ХАМГИЙН ӨНДӨР, ХАМГИЙН БАГА ҮЗҮҮЛЭЛТТЭЙ АЙМАГ, НИЙСЛЭЛ

	Хэмжих нэгж	2013 оны эхний 4 сар				
		Улсын дундаж	Хамгийн их		Хамгийн бага	
1000 хүнд ногдох төрөлт	0/00*	9.2	ГС	11.7	СЭ	6.2
			УБ, БХ	10.2	БУ	6.1
			БӨ	9.8	ТӨ	4.4
1000 хүнд ногдох нас баралт	0/00*	2.0	СҮ	2.5	БУ, СЭ	1.6
			ХӨ	2.4	ТӨ, ХЭ	1.5
			БХ	2.2	ГС	1.3
Нялхсын нас баралт (амьд төрсөн (амьд төрсөн 1000 хүүхдэд) 1000 хүүхдэд)	0/00*	16	БХ	28	СЭ	9
			ГО, ӨМ	27	ТӨ, ДА	8
			СҮ, ХӨ	25	ОР, ДД	7
10 000 хүнд ногдох халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0/000**	56	ДД	182	УБ	23
			СҮ	90	БӨ	21
			ДО	87	ГО	18
Орон нутгийн төсвийн орлого, нийт зарлагын харьцаа	%	137.0	ӨМ	160.7	СЭ	120.0
			ГС	160.0	ТӨ	119.3
			ОР	143.0	ЗА	116.4

*-промиль
**- продицмиль

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНИЙН ИНДЕКС, ХҮНСНИЙ ГОЛ НЭРИЙН БАРААНЫ ҮНЭ, аймаг, нийслэлээр
жил бүрийн 4 дүгээр сарын байдлаар

	ХҮИ, %		Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг											
	2013.IV / 2012.IV	2013.IV / 2013.III	I зэргийн гурил, кг			Хонины мах, кг			Үхрийн мах, кг			Цагаан будаа, кг		
			2011.IV	2012.IV	2013.IV	2011.IV	2012.IV	2013.IV	2011.IV	2012.IV	2013.IV	2011.IV	2012.IV	2013.IV
Баруун бүс														
БӨ	**101.7**	**100.1**	580	580	700	3 500	5 500	6 000	3 500	6 000	6 000	1 600	1 700	1 700
ГО	**106.6**	**102.4**	900	900	933	2 500	5 800	7 200	3 000	6 000	7 500	1 700	1 700	1 633
ЗА	**106.0**	**103.2**	800	900	1 067	3 800	5 500	7 500	3 800	6 000	8 000	1 600	1 600	1 700
УВ	**102.9**	**101.9**	800	800	900	2 500	5 667	7 000	2 700	6 000	6 800	1 500	1 600	1 700
ХО	**105.0**	**101.8**	850	1 100	1 200	4 000	6 067	7 500	4 000	6 067	7 500	1 600	1 700	1 733
Хангайн бүс														
АР	**103.6**	**101.1**	690	680	760	3 800	7 000	7 000	4 200	7 500	7 500	1 700	1 800	1 800
БХ	**107.0**	**102.6**	750	850	867	3 700	5 500	7 000	3 500	6 500	7 000	1 600	1 600	1 533
БУ	**108.2**	**101.8**	660	880	880	3 000	7 000	7 500	3 800	7 000	8 000	1 800	1 800	1 800
ОР	**107.3**	**101.9**	680	640	707	3 300	7 367	8 000	3 600	7 267	8 583	1 550	1 683	1 667
ӨВ	**105.0**	**100.9**	800	727	750	2 500	6 000	7 000	3 867	7 533	8 200	1 700	1 633	1 600
ХӨ	**106.1**	**102.0**	800	800	900	3 500	6 500	8 000	3 500	6 500	8 750	1 800	1 900	1 817
Төвийн бүс														
ГС	**103.3**	**102.3**	747	850	650	3 000	6 000	7 000	4 000	7 000	8 500	1 500	1 600	1 600
ДА	**106.0**	**101.5**	810	820	810	3 900	7 000	8 200	4 700	7 800	8 900	1 700	1 700	1 670
ДО	**107.5**	**104.2**	730	687	725	4 100	6 000	7 000	5 000	7 500	8 000	1 500	1 567	1 500
ДУ	**106.5**	**101.3**	840	793	810	3 300	6 267	7 500	2 600	3 500	6 500	1 580	1 550	1 567
ӨМ	**104.1**	**100.5**	800	900	900	5 000	6 500	7 000	3 800	4 500	5 000	1 600	1 767	1 767
СЭ	**104.2**	**100.1**	800	800	793	4 000	6 500	7 000	4 100	7 200	7 500	1 700	1 667	1 600
ТӨ	**103.5**	**100.1**	650	620	645	3 300	6 800	7 500	4 000	7 000	8 500	1 600	1 650	1 630
Зүүн бүс														
ДД	**108.7**	**103.0**	640	700	630	4 000	6 500	8 000	4 200	7 500	8 767	1 400	1 500	1 567
СҮ	**102.8**	**101.1**	730	730	840	3 650	6 000	7 500	3 900	6 500	7 800	1 500	1 480	1 533
ХЭ	**103.3**	**101.0**	930	800	850	3 500	6 800	7 500	4 000	7 500	8 500	1 600	1 600	1 583
Улаанбаатар														
УБ	**104.3**	**100.7**	720	686	716	3 610	7 015	8 015	4 235	7 630	8 830	1 700	1 660	1 728

Хавсралт 3-ын үргэлжлэл

	Хүнсний гол нэрийн барааны нэгжийн үнэ, төг														
	Шингэн сүү, л			Элсэн чихэр, кг			Ногоон цай, 2 кг			Төмс, кг			Сонгино, кг		
	2011.IV	2012.IV	2013.IV	2011.IV	2012.IV	2013.IV	2011.IV	2012.IV	2013.IV	2011.IV	2012.IV	2013.IV	2011.IV	2012.IV	2013.IV
Баруун бүс															
БӨ	1 500	1 500	1 900	1 900	1 733	1 767	3 700	3 866	4 067	600	566	200	1 500	1 133	1 433
ГО	1 500	1 800	2 167	1 700	1 700	1 700	5 500	6 000	5 000	800	700	500	1 500	1 500	1 500
ЗА	1 700	1 800	2 467	1 800	1 800	1 767	3 500	3 800	4 067	600	900	800	1 500	1 500	1 500
УВ	1 300	1 300	1 500	1 800	1 700	1 867	5 000	4 833	6 000	700	767	733	1 500	1 500	2 000
ХО	1 600	1 500	1 933	1 800	1 767	1 933	4 800	5 000	7 833	500	500	217	1 500	1 500	2 067
Хангайн бүс															
АР	1 600	1 500	2 000	1 600	1 800	1 800	3 300	2 500	2 750	900	900	500	1 000	1 000	1 000
БХ	1 400	1 500	2 500	1 800	1 800	1 567	4 300	4 500	3 800	800	700	767	1 200	1 200	1 500
БУ	1 200	1 500	1 500	1 800	1 800	1 800	3 500	3 500	4 000	800	800	800	1 100	1 000	1 500
ОР	1 400	1 367	1 500	1 550	1 617	1 600	5 000	4 333	4 167	800	600	600	1 000	1 200	1 500
ӨВ	2 000	1 667	1 800	1 800	1 633	1 550	4 500	4 333	4 500	800	750	700	850	850	1 500
ХӨ	1 200	1 500	2 000	1 700	1 800	1 783	5 200	5 200	4 650	700	967	667	1 400	1 233	1 567
Төвийн бүс															
ГС	1 567	1 200	1 000	1 733	1 700	1 517	3 000	3 800	3 967	750	800	550	900	800	1 100
ДА	1 100	1 100	1 200	1 700	1 700	1 670	4 500	3 800	4 450	750	800	600	1 000	1 000	1 700
ДО	1 800	2 000	2 000	1 500	1 550	1 500	4 500	5 000	4 500	900	800	800	1 000	1 000	1 275
ДУ	1 700	1 867	1 700	1 650	1 583	1 517	3 700	3 733	4 200	950	967	733	870	867	1 167
ӨМ	2 200	2 500	2 500	1 700	1 767	1 767	4 450	4 500	4 700	1 000	1 200	900	1 200	1 300	1 500
СЭ	900	1 033	1 233	1 700	1 667	1 633	4 200	4 967	4 867	800	967	667	2 000	2 000	1 867
ТӨ	1 300	1 200	1 200	1 700	1 500	1 500	4 200	4 800	4 000	800	1 000	700	800	800	1 500
Зүүн бүс															
ДД	1 000	1 100	1 367	1 600	1 600	1 567	3 600	3 800	4 200	800	700	667	1 000	1 000	1 533
СҮ	2 000	1 500	1 600	1 600	1 500	1 450	3 500	3 800	4 050	900	800	883	800	800	1 433
ХЭ	1 100	1 200	1 500	1 600	1 600	1 533	5 000	4 200	4 700	1 000	1 000	667	1 200	960	1 350
Улаанбаатар															
УБ	1 060	1 285	1 225	1 690	1 660	1 715	4 350	4 240	4 310	975	1 080	1 045	955	1 040	1 375

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЗАРИМ БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ДУНДАЖ ҮНЭ, сараар

Хавсралт № 4

төг

Аймаг, нийслэл	Үхрийн 1 ширхэг ширний дундаж үнэ					
	2 м-ээс доош урттай			2 м-ээс дээш урттай		
	2012 IV	2013 III	2013 IV	2012 IV	2013 III	2013 IV
Баруун бүс						
БӨ	12 500	25 000	25 000	-	-	-
ГО	17 000	-	-	26 000	-	-
ЗА	25 000	28 000	25 000	28 000	35 000	30 000
УВ	23 000	-	-	25 000	-	-
ХО	-	-	25 000	22 000	20 000	-
Хангайн бүс						
АР	24 000	30 000	25 000	38 000	40 000	40 000
БХ	25 000	20 000	25 000	28 000	25 000	28 000
БУ	25 000	30 000	29 000	32 000	37 500	35 000
ОР	26 000	20 000	25 000	35 000	30 000	35 000
ӨВ	25 000	28 000	20 000	30 000	35 000	25 000
ХӨ	25 000	25 000	20 000	-	30 000	25 000
Төвийн бүс						
ГС	15 000	25 000	28 000	30 000	27 000	28 000
ДА	25 000	28 000	28 000	30 000	40 000	40 000
ДУ	15 300	25 000	21 000	20 300	30 000	28 000
СЭ	20 000	25 000	30 000	30 000	38 000	40 000
ТӨ	35 000	31 000	30 000	40 000	39 000	40 000
Зүүн бүс						
ДД	18 700	29 000	25 000	28 000	35 000	33 000
СҮ	25 000	20 000	22 500	30 000	27 500	35 000
ХЭ	28 000	30 000	28 000	-	40 000	30 000
Улаанбаатар						
УБ	30 000	34 000	32 000	42 000	44 000	42 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Адууны 1 ширхэг ширний дундаж үнэ		
	2012 IV	2013 III	2013 IV
Баруун бүс			
БӨ	20 000	35 000	30 000
ГО	28 700	25 000	-
ЗА	30 000	35 000	30 000
УВ	20 000	20 000	-
ХО	20 000	35 000	30 000
Хангайн бүс			
АР	26 000	35 000	30 000
БХ	35 000	25 000	20 000
БУ	25 000	30 000	30 000
ОР	30 000	40 000	20 000
ӨВ	35 000	38 000	30 000
ХӨ	25 000	30 000	30 000
Төвийн бүс			
ГС	-	30 000	35 000
ДА	28 000	32 000	32 000
ДО	-	35 000	30 000
ДУ	29 000	40 000	31 000
ӨМ	20 000	20 000	-
СЭ	25 000	38 000	35 000
ТӨ	35 000	36 000	35 000
Зүүн бүс			
ДД	30 000	35 000	31 000
СҮ	25 000	25 000	30 000
ХЭ	30 000	40 000	30 000
Улаанбаатар			
УБ	35 000	42 000	35 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	Ямааны 1 кг ноолуурын дундаж үнэ					
	Цагаан			Бор		
	2012 IV	2013 III	2013 IV	2012 IV	2013 III	2013 IV
Баруун бүс						
БӨ	35 000	45 000	51 000	35 000	45 000	51 000
ГО	42 000	56 000	50 000	42 000	55 000	49 000
ЗА	42 300	52 000	60 000	43 300	52 000	58 000
УВ	43 000	-	55 000	42 000	-	54 000
ХО	40 000	45 000	52 000	-	-	-
Хангайн бүс						
АР	48 000	60 000	62 000	48 000	60 000	62 000
БХ	45 000	51 000	56 000	40 000	50 000	56 000
БУ	48 500	65 000	56 500	51 500	65 000	58 500
ОР	49 000	65 000	58 000	50 000	-	55 000
ӨВ	47 000	57 000	57 000	47 000	57 000	57 000
ХӨ	53 000	60 000	62 000	53 000	65 000	66 000
Төвийн бүс						
ГС	45 000	57 500	53 500	-	-	-
ДА	45 000	60 000	58 000	45 000	60 000	65 000
ДО	46 000	62 000	53 000	46 000	62 000	53 000
ДУ	42 300	61 000	55 000	-	-	-
ӨМ	42 000	50 000	53 000	-	50 000	53 000
СЭ	45 000	-	58 000	40 000	-	-
ТӨ	45 000	61 000	56 000	45 000	61 000	56 000
Зүүн бүс						
ДД	39 700	71 000	55 000	39 700	71 000	55 000
СҮ	44 000	66 500	55 000	44 000	66 500	55 000
ХЭ	40 000	70 000	52 000	-	-	-
Улаанбаатар						
УБ	43 000	66 500	57 000	43 000	65 000	57 000

Хавсралт № 4-ийн үргэлжлэл

Аймаг, нийслэл	1 ширхэгийн дундаж үнэ					
	Хонины ноостой нэхий			Ямааны ноолууртай арьс		
	2012 IV	2013 III	2013 IV	2012 IV	2013 III	2013 IV
Баруун бүс						
БӨ	5 000	4 000	4 500	10 000	21 000	13 500
ГО	-	10 000	7 200	12 000	-	20 000
ЗА	10 000	6 000	6 000	10 000	19 000	18 000
УВ	11 000	6 000	6 000	10 000	10 000	15 000
ХО	12 000	8 000	6 000	15 000	24 000	20 000
Хангайн бүс						
АР	8 000	5 000	6 000	-	22 000	18 000
БХ	10 000	6 000	6 000	15 000	-	15 000
БУ	8 000	4 000	4 500	19 000	15 000	14 000
ОР	7 000	5 500	5 000	-	20 000	10 000
ӨВ	7 000	4 000	5 000	-	23 000	24 000
ХӨ	6 000	5 000	5 000	15 000	18 000	15 000
Төвийн бүс						
ГС	10 000	5 500	5 000	-	21 500	-
ДА	9 000	5 000	5 000	-	22 000	-
ДО	8 000	3 500	4 000	-	-	-
ДУ	10 300	9 000	7 000	25 300	21 000	20 000
ӨМ	8 000	3 000	-	-	15 000	15 000
СЭ	7 000	6 000	4 000	-	19 000	18 000
ТӨ	12 000	8 000	5 000	24 000	25 000	25 000
Зүүн бүс						
ДД	9 300	5 000	4 500	-	20 000	-
СҮ	6 500	4 000	4 700	-	21 500	-
ХЭ	10 000	7 000	6 000	-	20 000	-
Улаанбаатар						
УБ	7 000	5 500	4 500	15 000	23 500	22 000

Хавсралт № 5

МОНГОЛ УЛСЫН НЭГДСЭН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

сая төг

Орлого, зарлагын төрөл	2012 I-IV		2013 I-IV	
	Дүн	дүнд эзлэх хувь	Дүн	дүнд эзлэх хувь
НИЙТ ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	**1 474 667.9**	**100.0**	**1 608 768.6**	**100.0**
ТОГТВОРЖУУЛАЛТЫН САН	8 896.3	0.6	19 413.0	1.2
НИЙТ ТЭНЦВЭРЖҮҮЛСЭН ОРЛОГО БА ТУСЛАМЖИЙН ДҮН	1 465 771.6	99.4	1 589 355.7	98.8
УРСГАЛ ОРЛОГО	1 460 830.4	99.1	1 589 193.7	98.8
ТАТВАРЫН ОРЛОГО	1 300 313.0	88.2	1 422 523.1	88.4
1. Орлогын албан татвар	309 157.3	21.0	361 909.1	22.5
- Аж ахуйн нэгжийн	211 146.0	14.3	233 739.7	14.5
- Хүн амын	98 006.5	6.6	128 169.4	8.0
- Зарим бүтээгдэхүүний үнийн өсөлтийн	4.8	0.0	-	-
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	189 075.5	12.8	259 484.8	16.1
3. Өмчийн татвар	6 177.2	0.4	10 412.6	0.6
4. Дотоодын бараа, үйлчилгээний татвар	473 322.3	32.1	523 585.0	32.5
- Нэмэгдсэн өртгийн татвар	383 798.6	26.0	398 318.3	24.8
- Онцгой албан татвар	80 292.2	5.4	115 749.9	7.2
- Тусгай зориулалтын орлого	9 231.5	0.6	9 516.8	0.6
5. Гадаад худалдааны орлого	97 338.1	6.6	90 351.5	5.6
6. Бусад татвар	225 242.5	15.3	176 780.2	11.0
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	160 517.5	10.9	166 670.5	10.4
ХӨРӨНГИЙН ОРЛОГО	3 907.1	0.3	162.0	0.0
ТУСЛАМЖИЙН ОРЛОГО	1 034.0	0.1	-	-
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	**1 513 752.6**	**100.0**	**1 453 362.2**	**100.0**
НИЙТ ЗАРЛАГА	1 487 270.0	98.3	1 452 994.1	100.0
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1 231 877.2	81.4	1 349 142.1	92.8
1. Бараа, үйлчилгээний зардал	537 696.3	35.5	676 479.5	46.5
- Цалин, хөлс	322 367.3	21.3	439 293.2	30.2
- Бараа, үйлчилгээний бусад зардал	215 329.0	14.2	237 186.3	16.3
2. Зээлийн үйлчилгээний төлбөр	24 296.2	1.6	28 699.1	2.0
3. Татаас ба шилжүүлэг	669 884.7	44.3	643 963.4	44.3
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	255 392.8	16.9	103 852.0	7.1
Дотоод эх үүсвэр	248 273.2	16.4	100 011.6	6.9
- Хөрөнгө оруулалт	232 133.6	15.3	98 275.1	6.8
- Их засварын зардал	8 068.6	0.5	663.6	0.0
- Геологи хайгуулын зардал	2 418.2	0.2	1 034.9	0.1
- Улсын нөөц бүрдүүлэх зардал	5 652.8	0.4	38.0	0.0
Гадаад эх үүсвэр	7 119.5	0.5	3 840.4	0.3
ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	26 482.6	1.7	368.0	0.0
- Гадаад зээлээр санхүүжих төсөл	7 196.1	0.5	9 446.9	0.7

Хавсралт № 6

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВИЙН ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	Орлого			Улсын төсвөөс олгосон санхүүгийн дэмжлэг		Зарлага		
	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %	2012 I-IV	2013 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %
Бүгд	**229 270.6**	**576 659.3**	**251.5**	**30 517.1**	**383 367.0**	**124 581.7**	**420 815.8**	**337.8**
				Баруун бүс				
Дүн	**14 787.7**	**93 670.5**	**633.4**	**6 174.2**	**85 665.8**	**12 929.9**	**73 373.0**	**567.5**
БӨ	2 271.4	21 196.4	933.2	1 250.0	19 871.7	1 997.1	15 955.1	798.9
ГО	3 363.8	16 788.3	499.1	239.4	15 035.8	2 612.5	12 117.9	463.8
ЗА	3 639.8	18 415.5	505.9	2 388.5	16 846.3	3 614.2	15 815.5	437.6
УВ	3 477.1	18 831.2	541.6	2 296.3	17 295.2	2 764.5	14 564.9	526.8
ХО	2 035.6	18 439.2	905.8	-	16 616.7	1 941.5	14 919.5	768.4
				Хангайн бүс				
Дүн	**34 062.3**	**122 071.2**	**358.4**	**9 628.4**	**98 167.0**	**30 309.5**	**93 747.2**	**309.3**
АР	3 695.0	19 718.6	533.7	2 065.0	17 932.3	2 650.0	14 836.6	559.9
БХ	3 511.9	18 978.9	540.4	2 329.8	17 452.5	2 811.3	15 791.1	561.7
БУ	2 869.6	14 635.8	510.0	1 046.6	8 853.8	2 024.6	10 511.8	519.2
ОР	16 988.4	20 807.7	122.5	-	9 855.4	16 814.6	14 555.3	86.6
ӨВ	3 473.6	21 376.4	615.4	2 146.6	19 486.6	3 071.5	17 763.5	578.3
ХӨ	3 523.8	26 553.8	753.6	2 040.4	24 586.4	2 937.6	20 289.0	690.7
				Төвийн бүс				
Дүн	**60 508.1**	**112 956.3**	**186.7**	**3 010.0**	**79 276.3**	**35 238.4**	**83 128.6**	**235.9**
ГС	1 491.8	5 131.4	344.0	589.9	3 663.3	1 174.2	3 207.4	273.2
ДА	3 743.1	18 202.8	486.3	-	13 221.7	3 151.5	12 918.2	409.9
ДО	4 301.4	13 487.0	313.5	-	8 733.0	2 617.5	10 252.4	391.7
ДУ	3 036.5	11 821.1	389.3	1 850.0	10 849.1	1 526.4	8 218.7	538.4
ӨМ	39 499.3	24 398.0	61.8	-	9 545.7	18 179.6	15 179.7	83.5
СЭ	4 969.3	20 516.2	412.9	-	16 299.8	4 888.6	17 093.9	349.7
ТӨ	3 466.6	19 399.8	559.6	570.1	16 963.7	3 700.5	16 258.4	439.4
				Зүүн бүс				
Дүн	**7 172.5**	**45 403.9**	**633.0**	**200.0**	**39 287.8**	**6 642.2**	**36 805.8**	**554.1**
ДД	2 323.8	15 466.4	665.6	-	12 828.7	2 028.3	12 554.7	619.0
СҮ	2 615.3	13 761.5	526.2	200.0	11 929.4	2 329.4	11 012.1	472.8
ХЭ	2 233.4	16 176.0	724.3	-	14 529.6	2 284.5	13 238.9	579.5
				Улаанбаатар				
УБ	**112 740.0**	**202 557.3**	**179.7**	**11 504.5**	**80 970.1**	**39 461.7**	**133 761.2**	**339.0**

Хавсралт № 7

ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС УЛСЫН ТӨСӨВТ ТӨВЛӨРҮҮЛЭХ ОРЛОГО, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

сая төг

Аймаг, нийслэл	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %
Бүгд	**28 965.4**	**4 900.0**	**16.9**
ДА	1 168.4	-	-
ӨМ	12 588.1	400.0	3.2
ОР	14 708.8	1 500.0	10.2
СЭ	500.0	-	-
УБ	-	3 000.0	-

Хавсралт № 8

Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний нийт үйлдвэрлэл, дэд салбараар, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр,

жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 IV	2013 IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %
Нийт дүн	**189 479.9**	**175 494.1**	**662 818.4**	**682 498.0**	**103.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**109 372.1**	**102 013.4**	**379 824.7**	**377 445.7**	**99.4**
Нүүрс олборлолт	25 070.9	21 500.3	94 148.1	84 229.4	89.5
Газрын тос олборлолт	15 439.1	20 264.8	62 064.4	77 073.2	124.2
Металлын хүдэр олборлолт	66 427.7	59 602.7	216 284.1	212 618.4	98.3
Бусад ашигт малтмал олборлолт	2 434.4	645.6	7 328.1	3 524.7	48.1
Боловсруулах аж үйлдвэр	**60 664.2**	**52 243.6**	**191 030.8**	**206 755.6**	**108.2**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	24 519.4	21 678.1	100 331.9	100 483.7	100.2
Тамхи үйлдвэрлэл	2 930.8	829.8	5 162.7	2 639.8	51.1
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	9 163.7	4 878.8	21 995.0	21 310.9	96.9
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	526.4	697.6	1 826.1	2 263.6	124.0
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	72.5	204.4	368.3	3 020.3	820.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	311.5	146.7	805.3	799.4	99.3
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	603.8	175.1	1 371.3	930.2	67.8
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	1 302.3	1 685.2	3 797.4	5 062.3	133.3
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	3 971.0	9 805.0	16 977.7	37 395.2	220.3
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	2 019.7	2 975.8	6 905.5	8 668.8	125.5
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	2 317.3	598.8	2 820.0	2 367.6	84.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	5 066.4	2 744.0	7 915.1	4 279.8	54.1
Төмрийн үйлдвэрлэл	6 631.4	5 683.7	16 805.3	17 013.4	101.2
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	1.2	2.7	5.1	8.9	175.2
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	599.9	34.7	2 123.0	113.8	5.4
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	526.4	34.4	1 425.2	88.3	6.2
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	0.6	0.6	2.7	2.0	73.3
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	47.9	31.8	160.2	133.9	83.6
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	52.0	36.5	233.0	173.5	74.5
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**19 443.6**	**21 237.1**	**91 963.0**	**98 296.6**	**106.9**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	18 271.3	20 063.5	87 288.5	93 566.0	107.2
Ус ариутгал, усан хангамж	1 172.3	1 173.7	4 674.5	4 730.7	101.2

Хавсралт № 9

Аж үйлдвэрийн салбарын гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл,

жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Нэр төрөл	Хэмжих нэгж	2012 IV	2013 IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %
Цахилгаан эрчим хүч	сая кВт.цаг	334.2	360.1	1 483.6	1 589.3	107.1
Дулааны эрчим хүч	мян.Гкал	720.9	838.3	4 205.3	4 514.6	107.4
Газрын тос	мян.баррел	282.2	370.4	1 134.3	1 408.6	124.2
Нүүрс	мян.т	2 392.9	2 052.1	8 986.0	8 039.3	89.5
Зэсийн баяжмал, 35%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	мян.т	28.8	28.2	116.0	110.6	95.3
Молибдений баяжмал, 47%-ийн агуулгад шилжүүлснээр	т	334.4	315.1	1 401.2	1 271.6	90.8
Хайлуур жоншны баяжмал	мян.т	14.8	4.0	40.8	15.9	39.0
Алт	кг	283.8	619.7	998.3	2 152.6	215.6
Катодын зэс, 99%	т	197.8	174.4	734.6	706.2	96.1
Сүлжмэл эдлэл	мян.ш	59.6	49.2	193.1	193.9	100.4
Самнасан ноолуур	т	64.6	13.4	83.5	99.1	118.7
Хивс	мян.м2	76.6	95.4	312.8	349.3	111.7
Тэмээний ноосон хөнжил	мян.м	-	0.8	2.2	4.7	213.6
Зүсмэл материал	м3	428.0	815.7	1 952.8	2 184.2	111.8
Шохой	мян.т	7.0	5.5	18.6	12.4	66.8
Цемент	мян.т	41.1	16.2	56.8	17.2	30.3
Сонин	сая х.д.х	4.0	4.5	15.7	16.0	101.3
Малын мах	т	10.8	4.2	1 182.1	1 009.5	85.4
Хиаман төрлийн бүтээгдэхүүн	т	169.6	181.2	612.0	749.0	122.4
Гурил	т	4 260.5	5 080.9	24 473.7	26 469.4	108.2
Талх	т	1 964.1	2 216.7	7 926.7	8 408.0	106.1
Нарийн боов	т	1 032.4	1 380.7	4 288.9	5 356.5	124.9
Гоймон	т	174.7	106.3	443.5	630.9	142.3
Амтат ус, ундаа	мян.л	7 267.4	6 331.3	20 741.6	24 108.0	116.2
Архи, дарс	мян.л	1 676.6	1 420.8	8 946.5	7 768.9	86.8
Спирт	мян.л	456.9	132.4	1 630.0	987.7	60.6

Хавсралт № 10

Аж үйлдвэрийн салбарын борлуулсан бүтээгдэхүүн, дэд салбараар, оны үнээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

сая төг

Аж үйлдвэрийн салбар	2012 IV	2013 IV	2012 I-IV	2013 I-IV	Үүнээс: гадаадад	Дүнд эзлэх хувь	
						2012 I-IV	2013 I-IV
Аж үйлдвэр бүгд	**533 454.0**	**497 272.9**	**1 783 098.4**	**1 845 711.1**	**1 130 837.2**	**100.0**	**100.0**
Уул уурхай, олборлох аж үйлдвэр	**303 692.9**	**266 923.0**	**1 083 599.2**	**1 039 060.8**	**850 729.5**	**60.8**	**56.3**
Нүүрс олборлолт	57 593.5	50 377.9	314 312.2	203 432.1	143 939.7	17.6	11.0
Газрын тос олборлолт	34 536.7	53 533.3	136 029.7	189 576.0	189 576.0	7.6	10.3
Металлын хүдэр олборлолт	205 127.1	159 923.1	612 397.7	638 115.0	510 770.2	34.3	34.6
Бусад ашигт малтмал олборлолт	6 435.6	3 088.7	20 859.5	7 937.7	6 443.6	1.2	0.4
Боловсруулах аж үйлдвэр	**189 191.6**	**185 469.3**	**524 744.1**	**612 731.1**	**280 107.6**	**29.4**	**33.2**
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	47 889.4	63 907.2	217 017.2	224 502.1	1 348.5	12.2	12.2
Мах, загас, жимс, ногоо, өөх, тос боловсруулалт	4 762.5	15 338.9	22 553.7	37 861.1	983.4	10.4 *	16.9 *
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4 561.2	4 083.1	12 708.9	15 605.1	-	5.9 *	7.0 *
Үр тарианы гурил, цардуул, малын тэжээл үйлдвэрлэл	2 508.3	4 179.4	18 480.8	14 831.7	-	8.5 *	6.6 *
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	6 085.8	7 165.1	24 154.3	28 919.2	-	11.1 *	12.9 *
Ундаа үйлдвэрлэл /согтууруулах ундаа ороод/	29 971.6	33 140.7	139 119.5	127 285.0	365.1	64.1 *	56.7 *
Тамхи үйлдвэрлэл	3 667.7	4 321.2	12 992.9	16 103.3	-	0.7	0.9
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	19 464.1	6 580.3	39 170.6	35 346.5	10 209.3	2.2	1.9
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	846.7	1 146.9	3 048.1	6 713.8	2 196.6	0.2	0.4
Арьс, шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэл	69.6	78.0	348.4	2 094.3	1 529.9	0.0	0.1
Мод, модон эдлэл үйлдвэрлэл	1 038.6	911.1	3 106.6	3 917.1	-	0.2	0.2
Нийтлэх, хэвлэх, дуу бичлэг хийх ажиллагаа	1 591.9	2 146.8	6 320.4	7 355.0	-	0.4	0.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 285.6	880.0	3 964.5	3 816.1	-	0.2	0.2
Кокс, шахмал түлш үйлдвэрлэл	65 244.0	79 911.8	142 629.5	244 340.5	243 667.2	8.0	13.2
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	5 696.1	4 509.5	16 268.6	16 898.7	-	0.9	0.9
Резин болон хуванцар бүтээгдэхүүн	392.2	291.7	657.1	769.7	-	0.0	0.0
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	12 859.5	8 050.8	20 312.4	14 679.3	-	1.1	0.8
Төмрийн үйлдвэрлэл	25 637.3	11 096.9	47 551.2	32 093.2	20 980.7	2.7	1.7
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	2 467.6	1 140.7	7 478.5	2 218.1	155.0	0.4	0.1
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	153.7	105.2	1 904.7	436.6	-	0.1	0.0
Цахилгаан хэрэгсэл үйлдвэрлэл	278.6	-	469.5	203.0	-	0.0	0.0
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл, нарийн хэмжүүр, хараа зүйн хэрэгсэл үйлдвэрлэл	20.2	10.6	67.6	41.0	-	0.0	0.0
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	238.3	269.2	810.9	869.3	-	0.0	0.0
Тавилга үйлдвэрлэл, боловсруулах үйлдвэрийн бусад	350.5	111.5	625.4	333.5	20.4	0.0	0.0
Цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамж	**40 569.4**	**44 880.5**	**174 755.1**	**193 919.3**	**-**	**9.8**	**10.5**
Цахилгаан, дулаан, уур үйлдвэрлэл	36 966.8	41 172.0	160 021.6	178 901.3	-	9.0	9.7
Ус ариутгал, усан хангамж	3 602.6	3 708.5	14 733.6	15 017.9	-	0.8	0.8

Тайлбар: * Бүлгийн дүнд эзлэх хувь

Хавсралт № 11

Төллөсөн хээлтэгч, төллөлтийн хувь, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Малын төрөл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь		
	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV
Бүгд	**9 369.7**	**10 408.2**	**11 590.1**	**60.3**	**66.3**	**65.3**
Гүү	85.2	131.4	151.2	14.4	20.5	21.6
Үнээ	189.2	298.8	321.2	21.0	30.9	30.7
Ингэ	25.4	31.8	33.5	28.0	33.1	31.9
Эм хонь	4 745.0	5 172.7	5 827.6	66.9	72.7	70.6
Эм ямаа	4 324.9	4 773.3	5 256.5	63.1	69.5	68.8

Хавсралт № 12

Бойжуулсан төл, бойжилтын хувь, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Малын төрөл	Бойжуулсан төл, мян.толгой			Бойжилтын хувь		
	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV
Бүгд	**9 176.4**	**10 310.0**	**11 477.5**	**97.7**	**98.9**	**98.6**
Унага	83.3	129.4	148.3	97.8	98.2	98.1
Тугал	185.0	296.2	315.3	97.8	98.4	98.2
Ботго	25.0	31.5	33.1	98.4	98.9	98.9
Хурга	4 647.1	5 125.6	5 778.0	97.8	99.1	98.8
Ишиг	4 236.0	4 727.4	5 202.7	97.7	98.7	98.5

Хавсралт № 13

Зүй бусаар хорогдсон том мал, оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Малын төрөл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд том малын хорогдлын эзлэх хувь		
	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV
Бүгд	**361.9**	**194.8**	**344.1**	**1.1**	**0.5**	**0.8**
Адуу	13.2	9.5	15.7	0.7	0.5	0.7
Үхэр	30.0	18.0	40.0	1.4	0.8	1.5
Тэмээ	0.6	0.3	0.4	0.2	0.1	0.1
Хонь	156.8	76.3	131.1	1.1	0.5	0.7
Ямаа	161.2	90.7	156.8	1.2	0.6	0.9

Хавсралт № 14

Мал төллөлт, төл бойжилт, зүй бусаар хорогдсон том мал, өвчнөөр хорогдсон мал, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Аймаг, нийслэл	Төллөсөн хээлтэгч, мян.толгой			Төллөлтийн хувь			Бойжуулсан төл, мян.толгой			Бойжилтын хувь		
	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV
Дүн	**9 369.7**	**10 408.2**	**11 590.1**	**60.3**	**66.3**	**65.3**	**9 176.4**	**10 310.0**	**11 477.5**	**97.7**	**98.9**	**98.6**
Баруун бүс												
Дүн	**2 482.0**	**2 731.6**	**3 083.9**	**69.5**	**75.4**	**74.6**	**2 404.3**	**2 694.0**	**3 039.8**	**96.8**	**98.5**	**98.5**
БӨ	406.5	406.8	483.4	78.3	71.8	77.2	396.6	399.8	477.4	97.6	98.3	98.7
ГО	465.5	497.6	556.6	68.0	74.7	70.9	452.8	493.7	550.6	97.2	99.0	98.8
ЗА	492.6	626.5	712.3	63.0	75.5	74.5	482.5	621.5	701.5	97.9	99.0	98.4
УВ	555.7	585.2	633.0	69.2	73.5	70.5	549.1	571.3	622.7	98.8	97.5	98.1
ХО	561.7	615.5	698.6	72.0	80.4	80.5	523.2	607.7	687.8	93.1	98.7	98.4
Хангайн бүс												
Дүн	**3 339.9**	**3 860.5**	**4 032.7**	**58.4**	**66.7**	**61.5**	**3 224.3**	**3 802.0**	**3 980.7**	**96.5**	**98.7**	**98.4**
АР	818.4	902.9	1 027.0	66.1	70.2	70.3	774.6	886.7	1 006.0	94.6	98.2	98.0
БХ	499.0	606.8	672.2	53.3	66.0	62.6	491.3	602.2	667.5	98.4	99.0	99.0
БУ	688.3	775.2	690.4	63.8	72.5	60.0	650.8	754.8	681.4	94.5	98.8	98.7
ОР	56.8	46.6	59.0	68.0	61.1	68.2	56.8	46.5	60.0	99.4	99.3	99.7
ӨВ	600.4	694.4	856.7	64.3	71.7	72.0	588.7	694.0	857.3	97.9	99.7	99.2
ХӨ	676.9	834.7	727.3	46.8	56.9	45.5	662.3	817.8	708.5	97.8	98.0	97.4
Төвийн бүс												
Дүн	**2 158.7**	**2 334.5**	**2 640.5**	**58.9**	**64.0**	**63.6**	**2 162.1**	**2 342.9**	**2 646.5**	**99.6**	**99.6**	**99.3**
ГС	53.0	49.4	66.9	72.3	57.4	64.9	53.0	49.5	66.5	100.0	99.8	98.7
ДА	92.4	102.7	97.4	71.1	83.9	75.1	92.2	102.5	97.0	99.6	99.8	99.5
ДО	198.6	267.6	302.0	42.7	53.4	53.6	200.9	269.0	304.0	100.0	99.9	99.9
ДУ	304.7	380.2	549.8	54.5	68.6	79.7	305.3	384.8	561.3	100.0	99.9	99.9
ӨМ	258.8	255.2	299.4	49.6	53.5	52.1	260.7	258.0	304.1	99.9	100.0	100.0
СЭ	390.2	372.8	389.4	64.4	64.2	63.7	388.1	371.9	386.3	99.4	99.7	99.0
ТӨ	861.0	906.4	935.6	65.8	68.4	63.3	862.0	907.1	927.3	99.3	99.2	98.7
Зүүн бүс												
Дүн	**1 304.1**	**1 397.0**	**1 744.1**	**53.3**	**55.9**	**63.3**	**1 301.3**	**1 387.6**	**1 722.8**	**99.4**	**99.2**	**98.3**
ДД	225.6	201.3	232.0	41.5	40.7	43.2	225.1	199.2	215.5	99.4	98.2	92.3
СҮ	520.8	609.0	696.3	60.6	67.4	70.0	520.6	605.2	696.9	99.3	99.5	99.3
ХЭ	557.7	586.7	815.8	53.5	53.2	66.7	555.5	583.2	810.5	99.5	99.3	99.2
Улаанбаатар												
УБ	**85.0**	**84.5**	**88.9**	**61.2**	**63.3**	**60.3**	**84.3**	**83.7**	**87.7**	**99.1**	**98.7**	**98.5**

Хавсралт № 15

Аймаг, нийслэл	Хорогдсон том мал, мян.толгой			Оны эхний малд хорогдлын эзлэх хувь			Өвчнөөр хорогдсон мал, мян.толгой			Зүй бус хорогдолд өвчний хорогдлын эзлэх хувь		
	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV
Дүн	**361.9**	**194.8**	**344.1**	**1.1**	**0.5**	**0.8**	**9.7**	**9.3**	**14.5**	**2.7**	**4.8**	**4.2**
Баруун бүс												
Дүн	**119.2**	**66.3**	**92.1**	**1.6**	**0.8**	**1.0**	**3.1**	**3.0**	**5.0**	**2.6**	**4.5**	**5.4**
БӨ	7.8	5.5	5.4	0.7	0.4	0.4	1.2	1.2	0.5	15.6	21.7	9.7
ГО	33.9	21.4	22.0	2.6	1.3	1.2	0.3	0.3	0.9	0.9	1.2	4.2
ЗА	18.3	6.3	38.7	1.1	0.3	1.7	0.4	0.3	1.6	2.1	5.0	4.2
УВ	14.7	20.6	17.0	0.9	1.1	0.8	1.0	0.8	1.5	7.0	3.9	9.1
ХО	44.5	12.4	9.0	2.7	0.7	0.4	0.2	0.4	0.4	0.5	3.1	4.3
Хангайн бүс												
Дүн	**180.5**	**84.8**	**163.9**	**1.5**	**0.6**	**1.1**	**3.9**	**2.0**	**4.4**	**2.2**	**2.3**	**2.7**
АР	74.6	43.0	60.1	2.8	1.4	1.8	0.6	0.2	1.1	0.8	0.5	1.8
БХ	10.4	9.9	31.4	0.5	0.4	1.2	0.7	0.4	0.6	6.6	4.3	2.0
БУ	46.3	10.9	16.2	2.0	0.5	0.6	1.4	0.3	1.1	3.0	2.9	6.9
ОР	0.6	0.1	0.2	0.4	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	1.9	22.6	2.8
ӨВ	16.6	2.8	8.4	0.8	0.1	0.3	0.1	0.0	0.8	0.6	1.4	9.3
ХӨ	32.0	18.0	47.5	1.0	0.5	1.3	1.0	0.9	0.8	3.3	5.1	1.6
Төвийн бүс												
Дүн	**15.3**	**19.6**	**27.9**	**0.2**	**0.2**	**0.3**	**1.6**	**2.8**	**4.1**	**10.3**	**14.1**	**14.7**
ГС	0.0	0.1	0.5	0.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.1	2.4	45.3	14.2
ДА	0.8	0.5	1.4	0.3	0.2	0.5	0.0	0.0	0.0	2.0	2.5	1.1
ДО	1.1	5.0	1.3	0.1	0.4	0.1	0.1	0.1	0.3	10.0	1.6	21.5
ДУ	0.3	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	-	0.0	5.6	-	1.1
ӨМ	1.8	1.1	0.6	0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	4.7	4.3	2.9
СЭ	2.9	1.6	4.0	0.2	0.1	0.3	0.3	0.2	0.5	10.4	11.7	12.6
ТӨ	8.5	11.2	19.8	0.3	0.4	0.6	1.0	2.4	3.2	12.3	21.4	16.2
Зүүн бүс												
Дүн	**45.5**	**23.1**	**58.7**	**0.9**	**0.4**	**1.0**	**0.8**	**1.2**	**0.6**	**1.8**	**5.3**	**1.1**
ДД	4.2	7.9	38.1	0.4	0.7	3.2	0.1	0.3	0.1	1.8	4.4	0.2
СҮ	36.0	9.7	13.5	1.8	0.5	0.6	0.2	0.1	0.3	0.5	1.3	2.0
ХЭ	5.4	5.5	7.1	0.2	0.2	0.3	0.6	0.8	0.3	10.6	13.8	3.7
Улаанбаатар												
УБ	**1.3**	**1.0**	**1.5**	**0.5**	**0.4**	**0.5**	**0.3**	**0.4**	**0.4**	**20.2**	**40.4**	**25.8**

Хавсралт № 16

Гадаад худалдааны нийт эргэлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Үзүүлэлт	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %
Нийт бараа эргэлт	**3 363 951.3**	**2 953 283.3**	**87.8**
Экспорт	**1 283 320.8**	**1 212 481.5**	**94.5**
Валютын төлбөртэй худалдаа	1 281 699.9	1 210 886.0	**94.5**
Гадаадын тусламжийн бараа	169.6	-	**-**
Гадаадын захиалагчийн материалаар хийсэн бараа	661.5	1 528.4	**231.1**
Бусад	789.7	67.0	**8.5**
Импорт	**2 080 630.5**	**1 740 801.8**	**83.7**
Валютын төлбөртэй худалдаа	1 761 578.5	1 578 769.5	**89.6**
Бараа солилцоо	**-**	5.0	**-**
Гадаадын тусламжийн бараа	46 543.9	22 172.8	**47.6**
Хөрөнгө оруулалтаар нийлүүлсэн бараа	269 681.1	135 815.0	**50.4**
Гадаадын зээлийн хөрөнгөөр нийлүүлсэн бараа	1 025.6	3 572.8	**348.4**
Гадаадын захиалагчийн материал, эд зүйлс	217.5	422.0	**194.0**
Бусад	1 583.9	44.6	**2.8**

Хавсралт № 17

Экспорт, импорт, барааны бүлгээр, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

мян.ам.долл

Барааны бүлэг	2012 I-IV		2013 I-IV	
	Дүн	Дүнд эзлэх хувь	Дүн	Дүнд эзлэх хувь
Экспорт	**1 283 320.8**	**100.0**	**1 212 481.5**	**100.0**
Эрдэс бүтээгдэхүүн	1 174 534.9	91.5	1 055 292.8	87.0
Нэхмэл болон нэхмэл бүтээгдэхүүн	44 641.6	3.5	45 829.2	3.8
Үнэт ба хагас үнэт чулуу, үнэт металл, гоёлын зүйлс, зоос	26 384.1	2.1	54 661.4	4.5
Түүхий болон боловсруулсан арьс, шир, ангийн үс, эдгээрээр хийсэн эдлэл	12 900.9	1.0	16 380.6	1.4
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	3 338.7	0.3	5 484.8	0.5
Мал, амьтад, тэдгээрээс гаралтай бүтээгдэхүүн	6 429.0	0.5	6 009.1	0.5
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	5 942.1	0.5	6 253.8	0.5
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	3 768.4	0.3	13 216.5	1.1
Бусад	5 381.1	0.3	9 353.3	0.7
Импорт	**2 080 630.5**	**100.0**	**1 740 801.8**	**100.0**
Авто, агаарын замын тээврийн хэрэгсэл, тэдгээрийн эд анги	513 756.4	24.7	327 267.3	18.9
Эрдэс бүтээгдэхүүн	500 277.8	24.0	463 547.1	26.6
Машин, механик төхөөрөмж, цахилгаан хэрэгсэл, дуу хураагч, зурагт, тэдгээрийн эд анги, сэлбэг	468 644.0	22.5	406 016.2	23.3
Үндсэн төмөрлөг болон түүгээр хийсэн бүтээгдэхүүн	155 106.9	7.5	120 981.8	6.9
Хүнсний бэлэн бүтээгдэхүүн	99 058.4	4.8	108 242.7	6.2
Хими, химийн үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн	80 577.9	3.9	76 157.1	4.4
Хуванцар, каучук, түүгээр хийсэн эдлэл	62 010.4	3.0	64 394.2	3.7
Хараа зүй, гэрэл, кино зураг, хэмжүүр,хяналт,эмнэлэг,мэс заслын багаж,цаг, хөгжмийн зэмсэг	37 325.3	1.8	21 984.0	1.3
Чулуу, гөлтгөнө, цемент, шөрмөсөн чулуун зүйлс, шил, шилэн сав	33 367.2	1.6	29 659.2	1.7
Бусад	130 506.2	6.2	122 552.2	7.0

Хавсралт № 18

Төмөр зам, агаарын тээврийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн эхний 4 сарын байдлаар

Тээврийн төрөл, үзүүлэлтүүд	2011 I-IV	2012 I-IV	2013 I-IV	2013 I-IV / 2012 I-IV %
I. Төмөр замын тээвэр				
Тээсэн ачаа, мян.т	5 519.8	6 617.6	6 343.1	95.9
дотоодын	2 760.9	3 106.5	3 384.4	108.9
гаргалт	1 604.1	2 290.4	1 785.1	77.9
оруулалт	486.9	690.9	639.5	92.6
дамжин өнгөрөх	667.9	529.8	534.0	100.8
Ачаа эргэлт, сая т.км	3 246.2	4 023.9	3 525.7	87.6
дотоодын	863.9	997.7	1 010.6	101.3
гаргалт	1 387.6	2 086.7	1 603.6	76.8
оруулалт	253.3	351.4	318.7	90.7
дамжин өнгөрөх	741.4	588.1	592.8	100.8
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	1 154.8	1 264.5	1 213.1	95.9
олон улсад зорчсон	36.6	39.1	40.8	104.2
дотоодод зорчсон	1 118.2	1 225.4	1 172.3	95.7
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	396.9	440.4	418.5	95.0
Шилжүүлсэн сая т.км	3 643.1	4 464.3	3 944.2	88.4
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	106 432.5	135 430.9	123 525.2	91.2
II. Агаарын тээвэр				
Тээсэн ачаа, т	557.3	1 179.9	1 151.7	97.6
шуудан	135.1	145.7	151.4	103.9
тээш	98.0	124.6	186.0	149.2
ачаа	324.2	909.6	814.3	89.5
Ачаа эргэлт, мян.т.км	1 188.7	2 977.9	2 144.0	72.0
шуудан	234.5	273.7	286.7	104.8
тээш	155.6	177.0	197.6	111.6
ачаа	798.6	2 527.1	1 659.7	65.7
Зорчигчдын тоо, мян.хүн	138.0	199.7	217.2	108.8
олон улсад зорчсон	93.5	119.9	115.8	96.6
дотоодод зорчсон	44.5	79.8	101.4	127.1
Зорчигч эргэлт, сая хүн км	224.5	319.3	320.1	100.3
Шилжүүлсэн сая т.км	21.6	32.0	31.3	97.6
Тээврийн орлого, оны үнээр, сая төг	36 073.2	54 736.3	59 442.0	108.6

Дэлхийн эдийн засаг, гадаад зах зээлийн тойм

АНУ-ын эдийн засаг

АНУ-ын Эдийн засгийн шинжилгээний товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 4 дугаар сарын 26-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн (ДНБ) 2013 оны 1 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 2.5 хувиар* өсчээ[1].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.5 хувиар өсчээ[2].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 3 сард 126.9 тэрбум ам.долларын* алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 21.7 тэрбум ам.долл буюу 14.6 хувиар* буурчээ[3].

Тус улсын Холбооны нөөцийн сан (Төв банк)-гийн урьдчилсан тооцоогоор аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 3 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.5 хувиар өссөн байна[4].

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 2 дугаар сард 7.7 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурсан** байна[2].

Япон улсын эдийн засаг

Япон улсын Эдийн засаг, нийгмийн судалгааны институтийн урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 3 дугаар сарын 8-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас өөрчлөлтгүй*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.2 хувиар өсчээ[5].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 3 дугаар сард 99.2 (2010=100) байгаа нь өмнөх сарынх 0.2 хувиар өсч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.9 хувиар буурчээ[6].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны 3 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 2774.4 тэрбум иений алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1237 тэрбум иен буюу 44.6 хувиар өсчээ[7].

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 3 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр өмнөх сарынхаас 0.2 хувиар өсч*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.3 хувиар буурчээ8.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 3 дугаар сард 4.1 хувь* болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурчээ[6].

Хавсралт № 19

Европын холбооны гишүүн орнуудын эдийн засаг

Европын холбооны статистикийн байгууллагын урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 3 дугаар сарын 6-нд мэдээлснээр) тус холбооны гишүүн 27 орны зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 0.5 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 хувиар* өссөн байна.

Инфляцийн түвшин 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 1.7 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны 2 дугаар сард 15.1 тэрбум еврогийн алдагдалтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 23.0 тэрбум евро буюу 2.5 дахин буурчээ.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувь*, өмнөх оны мөн үеийнхээс 2.5 хувиар буурсан байна.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 3 дугаар сард урьдчилсан гүйцэтгэлээр 10.9 хувь болж, өмнөх сарынхаас өөрчлөлтгүй, өмнөх оны мөн үеийнхээс 0.6 пунктээр өсчээ[9].

ОХУ-ын эдийн засаг

ОХУ-ын Эдийн засаг, хөгжлийн яамны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 5 дугаар сарын 8-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2013 оны эхний сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 1.1 хувиар өссөн байна[10].

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 4 дүгээр сард өмнөх сарынхаас 0.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.2 хувиар нэмэгджээ.

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 2 сард 193.8 тэрбум ам.долларын ашигтай гарч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 4.4 тэрбум ам.долл буюу 2.2 хувиар буурсан байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх сарынхаас 0.4 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 5.1 хувиар өсчээ.

Ажилгүйдлийн түвшин 2013 оны 2 дугаар сард 5.8 хувь болж, өмнөх сарынхаас 0.2 пунктээр буурчээ[11].

***** - Улирлын нөлөөллийг тооцсон*

-АНУ-ын Хөдөлмөрийн яамны Хөдөлмөрийн Статистикийн товчооны 2013 оны 1-р сарын 4-нд мэдээлснээр

БНХАУ-ын эдийн засаг

БНХАУ-ын Үндэсний статистикийн товчооны урьдчилсан тооцоогоор (2013 оны 1 дүгээр сарын 23-нд мэдээлснээр) зэрэгцүүлэх үнээрх дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 2012 оны 4 дүгээр улиралд өмнөх улирлынхаас 2.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 7.8 хувиар өссөн байна.

Хэрэглээний үнийн индекс 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 3.2 хувиар өсчээ[12].

Гадаад худалдааны тэнцэл 2013 оны эхний 3 сард 8.8 тэрбум ам.долларын алдагдалтай гарчээ[13].

Аж үйлдвэрийн салбарын нэмэгдэл өртөг 2013 оны 2 дугаар сард өмнөх оны мөн үеийнхээс 9.9 хувиар өсчээ[12].

Зураг-1

Зэсийн үнэ

Лондонгийн металлын биржид тонн цэвэр зэсийн үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард дунджаар 7203.36 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 459.5 ам.долл буюу 6.0 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1056.3 ам.долл буюу 12.8 хувиар буурчээ[14] /Зураг 1/.

Зураг-2

Алтны үнэ

Лондонгийн металлын биржид 1 унц алтны үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард дунджаар 1485.08 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 107.8 ам.долл буюу 6.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 165.0 ам.долл буюу 10.0 хувиар буурчээ[15] /Зураг 2/.

Зураг-3

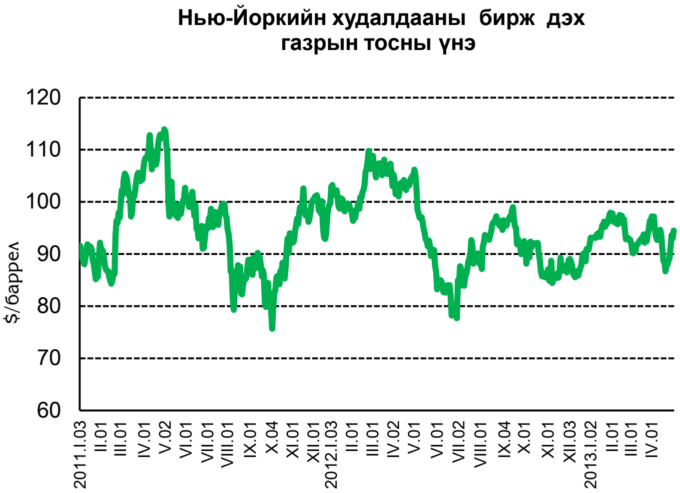

Газрын тосны үнэ

Нью-Йоркийн худалдааны биржид 1 баррел газрын тосны үнэ 2013 оны 4 дүгээр сард дунджаар 92.24 ам.долл болж, өмнөх сарынхаас 0.4 ам.долл буюу 0.5 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 11.09 ам.долл буюу 10.7 хувиар буурчээ[16] /Зураг 3/.

Хөрөнгийн биржийн индекс

АНУ-ын хөрөнгийн биржийн Аж үйлдвэрийн Dow Jones индекс 2013 оны 4 дүгээр сард дунджаар 14675.91 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 257.65 нэгж буюу 1.8 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 1645.16 нэгж буюу 12.6 хувиар нэмэгджээ[17].

Токиогийн хөрөнгийн биржийн Nikkei-225 индекс 2013 оны 4 дүгээр сард дунджаар 13186.51 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 942.48 нэгж буюу 7.7 хувь, өмнөх оны мөн үеийнхээс 3559.09 нэгж буюу 37.0 хувиар нэмэгджээ[17].

Лондонгийн хөрөнгийн биржийн FTSE-100 индекс 2013 оны 4 дүгээр сард дунджаар 6361.01 нэгж болж, өмнөх сарынхаас 74.57 нэгж буюу 1.2 хувиар буурч, өмнөх оны мөн үеийнхээс 635.43 нэгж буюу 11.1 хувиар нэмэгджээ[17].

ХӨРӨНГИЙН БИРЖИЙН ИНДЕКС, сараар.

нэгж

Он	Аж үйлдвэрийн Dow Jones[1]	Nikkei-225[2]	FTSE-100[3]
2011 I	11802.37	10449.53	5971.59
II	12190.00	10622.27	6020.97
III	12081.48	9852.45	5856.92
IV	12434.88	9644.63	6007.86
V	12579.99	9650.78	5937.97
VI	12097.31	9541.53	5792.17
VII	12512.33	9996.68	5909.81
VIII	11326.62	9072.94	5271.31
IX	11175.45	8695.42	5228.49
X	11515.93	8733.56	5408.62
XI	11804.33	8506.11	5402.51
XII	12075.68	8507.32	5480.09
2011 I-XII	11957.57	9429.30	5681.39
2012 I	12550.89	8616.71	5694.45
II	12889.05	9242.33	5893.35
III	13079.47	9962.35	5875.40
IV	13030.75	9627.42	5725.58
V	12721.08	8842.54	5461.44
VI	12544.90	8638.08	5480.44
VII	12814.09	8760.68	5636.47
VIII	13135.12	8949.88	5796.95
IX	13418.50	8948.59	5805.44
X	13380.65	8827.39	5831.80
XI	12896.44	9059.86	5787.52
XII	13144.18	9814.38	5922.72
2012 I-XII	12965.31	9102.56	5743.26
2013 I	13615.32	11126.31	6161.87
II	13967.33	11336.44	6316.35
III	14418.26	12244.03	6435.58
IV	14675.91	13186.51	6361.01

Тайлбар:

1. *АНУ-ын хөрөнгийн биржийн индекс*
2. *Токиогийн хөрөнгийн биржийн индекс*
3. *Лондонгийн хөрөнгийн биржийн индекс*

Эх үүсвэр:

1. *http://bea.gov*
2. *http://stats.bls.gov*
3. *http://www.census.gov/foreign-trade*
4. *http://www.federalreserve.gov*
5. *http://www.esri.cao.go.jp*
6. *http://www.stat.go.jp*
7. *http://www.customs.go.jp*
8. *http://www.meti.go.jp*
9. *http://epp.eurostat.ec.europa.eu*
10. *http://www.economy.gov.ru*
11. *http://www.gks.ru*
12. *http://www.stats.gov.cn*
13. *http://www.e-to-china.com*
14. *http://www.lme.com*
15. *http://www.lbma.org.uk*
16. *http://www.nymex.com*
17. *http://finance.yahoo.com*

Монгол Улсын Үндэсний статистикийн хороонд хэвлэв.

Хаяг :
14200 Улаанбаатар, Монгол Улс
Засгийн газрын III байр, өрөө-110
http://www.nso.mn
http://www.1212.mn
E-mail: information@nso.mn,
nso@magicnet.mn
Факс: (976-11)329271
Утас: 1212, 322424, 326414